

Rada
Európskej únie

V Bruseli 31. mája 2021
(OR. en)

7746/21

**Medziinštitucionálny spis:
2014/0008 (NLE)**

**AVIATION 78
RELEX 300
OC 16
NIS 10**

LEGISLATÍVNE AKTY A INÉ PRÁVNE AKTY

Predmet: Dohoda o spoločnom leteckom priestore medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej

DOHODA
O SPOLOČNOM LETECKOM PRIESTORE
MEDZI EURÓPSKOU ÚNIOU A JEJ ČLENSKÝMI ŠTÁTMI NA JEDNEJ STRANE
A UKRAJINOU NA STRANE DRUHEJ

BELGICKÉ KRÁĽOVSTVO,

BULHARSKÁ REPUBLIKA,

ČESKÁ REPUBLIKA,

DÁNSKE KRÁĽOVSTVO,

SPOLKOVÁ REPUBLIKA NEMECKO,

ESTÓNSKA REPUBLIKA,

ÍRSKO,

HELÉNSKA REPUBLIKA,

ŠPANIELSKE KRÁĽOVSTVO,

FRANCÚZSKA REPUBLIKA,

CHORVÁTSKA REPUBLIKA,

TALIANSKA REPUBLIKA,

CYPERSKÁ REPUBLIKA,

LOTYŠSKÁ REPUBLIKA,

LITOVSKÁ REPUBLIKA,

LUXEMBURSKÉ VEĽKOVODSTVO,

MAĎARSKO,

MALTSKÁ REPUBLIKA,

HOLANDSKÉ KRÁĽOVSTVO,

RAKÚSKA REPUBLIKA,

POĽSKÁ REPUBLIKA,

PORTUGALSKÁ REPUBLIKA,

RUMUNSKO,

SLOVINSKÁ REPUBLIKA,

SLOVENSKÁ REPUBLIKA,

FÍNSKA REPUBLIKA,

ŠVÉDSKE KRÁĽOVSTVO,

ako zmluvné strany Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „zmluvy o EÚ“) a ako členské štáty Európskej únie (ďalej len „členské štáty EÚ“),

a

EURÓPSKA ÚNIA, ďalej len „EÚ“,

na jednej strane,

a

UKRAJINA, na strane druhej,

ďalej spoločne len „zmluvné strany“,

ŽELAJÚC SI vytvoriť spoločný letecký priestor založený na vzájomnom prístupe na trhy s leteckou dopravou zmluvných strán, s rovnakými podmienkami hospodárskej súťaže a dodržiavaním rovnakých pravidiel – vrátane oblastí bezpečnosti, bezpečnostnej ochrany a manažmentu letovej prevádzky, sociálnej harmonizácie a životného prostredia;

UZNÁVAJÚC integrovanú povahu medzinárodného civilného letectva a práva a povinnosti Ukrajiny a členských štátov EÚ, ktoré vyplývajú z ich členstva v medzinárodných leteckých organizáciách, najmä Medzinárodnej organizácii civilného letectva (*International Civil Aviation Organisation* - ICAO) a Európskej organizácii pre bezpečnosť leteckej prevádzky, ako aj ich práva a povinnosti v rámci medzinárodných dohôd s tretími stranami a medzinárodnými organizáciami;

ŽELAJÚC SI prehĺbiť vzťahy medzi zmluvnými stranami v oblasti leteckej dopravy, a to aj v oblasti priemyselnej spolupráce, a vychádzať z rámca súčasného systému dohôd o leteckých službách s cieľom podporiť hospodárske, kultúrne a dopravné spojenia medzi zmluvnými stranami;

ŽELAJÚC SI uľahčiť rozširovanie príležitostí leteckej dopravy, a to aj rozvojom leteckých dopravných sietí s cieľom uspokojiť potreby cestujúcich a prepravcov výhodnými službami leteckej dopravy;

UZNÁVAJÚC dôležitosť leteckej dopravy pri podpore obchodu, cestovného ruchu a investícií;

BERÚC NA VEDOMIE Dohovor o medzinárodnom civilnom letectve, ktorý sa otvoril na podpis 7. decembra 1944 v Chicagu;

MAJÚC NA PAMÄTI, že Dohodou o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi a Ukrajinou sa stanovuje, že s cieľom zabezpečiť koordinovaný vývoj dopravy medzi zmluvnými stranami, ktorý by bol prispôsobený ich obchodným potrebám, sa podmienky vzájomného prístupu na trh a poskytovanie služieb v leteckej doprave môžu riešiť osobitnými dohodami;

ŽELAJÚC SI umožniť leteckým dopravcom ponúkať cestujúcim a prepravcom konkurenčné ceny a služby na otvorených trhoch;

ŽELAJÚC SI, aby liberalizovaná dohoda bola prínosom pre všetky sektory odvetvia leteckej dopravy vrátane pracovníkov leteckých dopravcov;

ZAMÝŠĽAJÚC vychádzať z rámca existujúcich dohôd o leteckej doprave s cieľom postupne otvoriť prístup na trhy a maximalizovať výhody pre spotrebiteľov, leteckých dopravcov, pracovníkov a verejnosť na oboch zmluvných stranách;

SÚHLASIAC, že v prípade spoločného leteckého priestoru je vhodné, aby pravidlá vychádzali z príslušných právnych predpisov v rámci Európskej únie, ako je ustanovené v prílohe I k tejto dohode, bez toho, aby boli dotknuté zmluvy o EÚ a ústava Ukrajiny;

BERÚC NA VEDOMIE úmysel Ukrajiny, aby do svojich právnych predpisov v oblasti letectva začlenila zodpovedajúce požiadavky a normy Európskej únie, vrátane budúceho vývoja právnych predpisov v rámci EÚ;

ŽELAJÚC SI zabezpečiť najvyšší stupeň bezpečnosti a bezpečnostnej ochrany medzinárodnej leteckej dopravy a znova zdôrazňujúc vážne znepokojenie nad skutkami a hrozbami proti bezpečnostnej ochrane lietadiel, ktoré ohrozujú bezpečnosť osôb a majetku, nepriaznivo vplyvajú na prevádzku leteckej dopravy a podkopávajú dôveru verejnosti v bezpečnosť civilného letectva;

UZNÁVAJÚC, výhody, ktoré zmluvným stranám môžu získať z úplného súladu s pravidlami spoločného leteckého priestoru vrátane otvárania prístupu na trhy a maximalizovania výhod pre spotrebiteľov a priemyselné odvetvia oboch zmluvných strán;

UZNÁVAJÚC, že vytvorenie spoločného leteckého priestoru a uplatňovanie jeho pravidiel nemožno dosiahnuť bez prechodných ustanovení a že primeraná pomoc v tejto súvislosti je dôležitá;

ZDÔRAZŇUJÚC, že s leteckými dopravcami by sa malo jednať transparentným a nediskriminačným spôsobom pri ich prístupe k infraštruktúram leteckej dopravy, najmä pokiaľ sú tieto infraštruktúry obmedzené vrátane prístupu na letiská;

ŽELAJÚC SI zabezpečiť rovnaké podmienky pre leteckých dopravcov, ktoré poskytnú spravodlivé a rovnaké príležitosti pre ich leteckých dopravcov, pokiaľ ide o prevádzkovanie dohodnutých služieb;

UZNÁVAJÚC, že vládne dotácie môžu mať nepriaznivý vplyv na hospodársku súťaž leteckých dopravcov a môžu ohroziť základné ciele tejto dohody;

POTVRDZUJÚC dôležitosť ochrany životného prostredia pri tvorbe a vykonávaní medzinárodnej leteckej politiky a uznávajú právo zvrchovaných štátov prijímať na tento účel primerané opatrenia;

BERÚC NA VEDOMIE dôležitosť ochrany spotrebiteľov vrátane ochrany, ktorú poskytuje Dohovor o zjednotení určitých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu podpísaný 28. mája 1999 v Montreale;

UVÍTAJÚC neustály dialóg medzi zmluvnými stranami s cieľom prehĺbovať ich vzťahy v iných oblastiach, najmä na uľahčenie pohybu osôb,

SA DOHODLI TAKTO:

HLAVA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 1

Ciele a rozsah pôsobnosti

Cieľom tejto dohody je postupné vytvorenie spoločného leteckého priestoru medzi Európskou úniou, jej členskými štátmi a Ukrajinou, ktorý sa opiera najmä o rovnaké pravidlá v oblastiach bezpečnosti, bezpečnostnej ochrany, manažmentu letovej prevádzky, životného prostredia, ochrany spotrebiteľa, počítačových rezervačných systémov, ako aj o rovnaké pravidlá vzhľadom na sociálne aspekty. Na tento účel sa v dohode stanovujú pravidlá, technické požiadavky, administratívne postupy a základné prevádzkové normy a vykonávacie pravidlá, ktoré sa uplatňujú medzi zmluvnými stranami.

Uvedený spoločný letecký priestor je založený na voľnom prístupe k trhu leteckej dopravy a na rovnakých podmienkach hospodárskej súťaže.

ČLÁNOK 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto dohody, ak nie je uvedené inak, sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „dohodnuté služby“ a „určené trasy“ sú medzinárodná letecká doprava podľa článku 16 a prílohy II k tejto dohode;
2. „dohoda“ je táto dohoda, akékoľvek jej prílohy a akékoľvek ich zmeny;
3. „letecká doprava“ je verejná preprava cestujúcich, batožiny, nákladu a poštových zásielok lietadlom, a to samostatne alebo v kombinácii, za úhradu alebo nájom; aby nedošlo k pochybnostiam, zahŕňa pravidelné a nepravidelné (charterové) služby, ako aj výlučne nákladné dopravné služby;
4. „letecký dopravca“ je spoločnosť alebo podnik s platnou prevádzkovou licenciou alebo jej rovnocenným dokladom;
5. „príslušné orgány“ sú orgány štátnej správy alebo verejnoprávne orgány zodpovedné za administratívne funkcie podľa tejto dohody;
6. „spoločnosti alebo podniky“ sú subjekty založené podľa občianskeho alebo obchodného práva vrátane družstiev a iných právnických osôb podľa verejného alebo súkromného práva s výnimkou neziskových spoločností;

7. „dohovor“ je Dohovor o medzinárodnom civilnom letectve, ktorý sa otvoril na podpis 7. decembra 1944 v Chicagu, a zahŕňa:
- a) akúkoľvek zmenu, ktorá nadobudla platnosť podľa článku 94 písm. a) dohovoru a ratifikovala ju Ukrajina, ako aj členský štát EÚ alebo členské štáty EÚ; a
 - b) akúkoľvek prílohu alebo jej zmenu prijaté podľa článku 90 dohovoru, pokiaľ takáto príloha alebo zmena je kedykoľvek platná pre Ukrajinu a pre členský štát EÚ alebo členské štáty EÚ, ktorých sa príslušná záležitosť týka;
8. „dohoda ECAA“ je mnohostranná dohoda medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi, Albánskou republikou, Bosnou a Hercegovinou, Bulharskou republikou, Chorvátskou republikou, bývalou Juhoslovanskou republikou Macedónsko, Islandskou republikou, Republikou Čierna Hora, Nórske kráľovstvo, Rumunskom, Srbskou republikou a Misiou Organizácie Spojených národov pre dočasnú správu v Kosove¹ o vytvorení Spoločného európskeho leteckého priestoru;
9. „EASA“ je Európska agentúra pre bezpečnosť letectva zriadená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 z 20. februára 2008 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a o zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva, ktorým sa zrušuje smernica Rady 91/670/EHS, nariadenie (ES) č. 1592/2002 a smernica 2004/36/ES;

¹ Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady OSN č. 1244/1999 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu o nezávislosti Kosova.

10. „účinná kontrola“ je vzťah, ktorý tvoria práva, zmluvy alebo iné prostriedky, ktoré buď samostatne, alebo spoločne a s ohľadom na vecné skutočnosti alebo právnu úpravu umožňujú priamo alebo nepriamo použiť rozhodujúci vplyv na podnik, najmä prostredníctvom:
- a) práva použiť všetok alebo časť majetku podniku;
 - b) práva alebo zmluvy, ktoré poskytujú rozhodujúci vplyv na zloženie, voľby alebo rozhodnutia orgánov podniku, alebo inak poskytujú rozhodujúci vplyv na riadenie obchodnej činnosti podniku;
11. „účinná regulačná kontrola“ je, že príslušný licenčný orgán zmluvnej strany, ktorý vydal prevádzkovú licenciu alebo povolenia leteckému dopravcovi:
- a) nepretržite overuje, či tento letecký dopravca spĺňa uplatniteľné kritériá na prevádzkovanie služieb medzinárodnej leteckej dopravy, na základe ktorých sa vydáva prevádzková licencia alebo povolenie, v súlade s príslušnými vnútroštátnymi zákonmi a inými právnymi predpismi;
 - b) zabezpečuje primeraný dohľad, pokiaľ ide o bezpečnosť a bezpečnostnú ochranu, v súlade s normami ICAO;
12. „zmluvy o EÚ“ sú Zmluvu o Európskej únii a Zmluvu o fungovaní Európskej únie;
13. „členský štát EÚ“ je členský štát Európskej únie;

14. „spôsobilosť“ je skutočnosť, či je letecký dopravca spôsobilý prevádzkovať služby medzinárodnej leteckej dopravy, teda či má uspokojivé finančné schopnosti a adekvátne manažérske skúsenosti a či je pripravený dodržiavať zákony, právne predpisy a požiadavky, ktorými sa musia takéto služby pri svojej prevádzke riadiť;
15. „právo v rámci piatej slobody“ je právo alebo výsada udelené jedným štátom („udeľujúci štát“) leteckému dopravcovi z iného štátu („štát prijímateľ“) na poskytovanie služieb medzinárodnej leteckej dopravy medzi územím udeľujúceho štátu a územím tretieho štátu, pod podmienkou, že takéto služby vychádzajú z územia štátu prijímateľa, alebo sa na ňom končia;
16. „úplné náklady“ sú náklady na poskytnutie služby plus primeraný poplatok za administratívne režijné náklady a prípadne akékoľvek príslušné poplatky, ktoré odrážajú náklady súvisiace s ochranou životného prostredia a ktoré sa uplatňujú bez ohľadu na štátnu príslušnosť;
17. „ICAO“ je Medzinárodná organizácia civilného letectva zriadená v súlade s dohovorom;
18. „medzinárodná letecká doprava“ je letecká doprava medzi miestami v aspoň dvoch štátoch;
19. „intermodálna preprava“ je verejná preprava lietadlom a jedným alebo viacerými druhmi povrchovej dopravy cestujúcich, batožiny, nákladu a poštových zásielok, samostatne alebo v kombinácii, za úhradu alebo v prenájme;
20. „opatrenie“ je akékoľvek opatrenie zmluvnej strany, či už vo forme zákona, iného právneho predpisu, pravidla, postupu, rozhodnutia, správneho opatrenia alebo v akejkoľvek inej forme;

21. „štátny príslušník“ je:

- a) v prípade Ukrajiny akákoľvek osoba s ukrajinskou štátnou príslušnosťou, alebo v prípade Európskej únie a jej členských štátov akákoľvek osoba so štátnou príslušnosťou členského štátu EÚ, alebo
- b) akýkoľvek právny subjekt:
 - i) ktorý vlastní priamo alebo na základe väčšinového vlastníctva a neustále účinne kontrolujú, v prípade Ukrajiny, osoby alebo subjekty s ukrajinskou štátnou príslušnosťou, alebo v prípade Európskej únie a jej členských štátov, osoby a subjekty so štátnou príslušnosťou členského štátu EÚ alebo jedného z iných štátov uvedených v prílohe V k tejto dohode a
 - ii) ktorého hlavné miesto podnikania je v prípade Ukrajiny na Ukrajine, alebo v prípade Európskej únie a jej členských štátov v členskom štáte;

22. „štátna príslušnosť“ je v kontexte leteckého dopravcu skutočnosť, či letecký dopravca spĺňa požiadavky týkajúce sa vlastníctva, účinnej kontroly a hlavného miesta podnikania;

23. „prevádzková licencia“ je:

- a) v prípade Európskej únie a jej členských štátov oprávnenie, ktoré udelil príslušný licenčný orgán spoločnosti alebo podniku, ktorým sa povoľuje poskytovať služby leteckej dopravy na základe príslušných právnych predpisov EÚ, a
- b) v prípade Ukrajiny licencia na leteckú prepravu cestujúcich a/alebo nákladu, ktorá bola udelená v súlade s príslušnými právnymi predpismi Ukrajiny;

24. „cena“ je:

- a) „letecké cestovné“, ktoré sa platia leteckým dopravcom alebo ich zástupcom alebo iným predajcom leteniek za prepravu cestujúcich a batožiny v rámci služby leteckej dopravy, a všetky podmienky, za ktorých sa tieto ceny používajú, vrátane odplát a podmienok ponúknutých za agentúrne a iné doplnkové služby a
- b) „letecké sadzby“, ktoré sa platia za prepravu poštových zásielok a nákladu, a podmienky, za ktorých sa tieto ceny používajú, vrátane odplát a podmienok ponúknutých za agentúrne a iné doplnkové služby.

Toto vymedzenie pojmov zahŕňa, ak je to vhodné, povrchovú dopravu v súvislosti s medzinárodnou leteckou dopravou a podmienky, ktorým podlieha uplatňovanie leteckého cestovného a leteckých sadzieb;

25. „Dohoda o pridružení“ je Dohoda o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej, uzavretá v Bruseli 21. marca 2014 a 27. júna 2014, a akékoľvek následné právne dokumenty;
26. „hlavné miesto podnikania“ je ústredie alebo registrované sídlo leteckého dopravcu, v ktorom sa vykonávajú hlavné finančné operácie a prevádzková kontrola vrátane riadenia zachovania letovej spôsobilosti tohto leteckého dopravcu;
27. „služba vo verejnom záujme“ je záväzok leteckých dopravcov zabezpečiť na určenej trase poskytovanie minimálne pravidelných leteckých dopravných služieb spĺňajúcich stanovené normy plynulosti, pravidelnosti, cenotvorby a minimálnej kapacity, ktoré by leteckí dopravcovia nedodržali, ak by sledovali výhradne svoj ekonomický záujem. Leteckých dopravcov môže príslušná zmluvná strana odmeniť za splnenie záväzkov v oblasti služieb vo verejnom záujme;
28. „SESAR“ je program Výskumu manažmentu letovej prevádzky jednotného európskeho neba, ktorý je technickým vykonávaním jednotného európskeho neba a jeho cieľom je zabezpečiť EÚ vysokovýkonnú infraštruktúru riadenia letovej prevádzky, ktorá napomôže rozvoj leteckej dopravy, ktorá bude bezpečná a ohľaduplná voči životnému prostrediu;

29. „dotácia“ je akýkoľvek finančný príspevok, ktorý udelila vláda, regionálny verejnoprávny orgán alebo iná verejnoprávna organizácia, čiže kde:

- a) postup vlády, regionálneho verejnoprávneho orgánu alebo inej verejnoprávnej organizácie zahŕňa priamy prevod prostriedkov, ako sú napr. granty, pôžičky alebo prísuny kapitálu, prípadný priamy prevod prostriedkov do spoločnosti alebo prevzatie finančných záväzkov spoločnosti, ako sú napr. záruky na pôžičku, kapitálové injekcie, vlastníctvo, ochrana proti bankrotu alebo poistenie;
- b) vláda, regionálny verejnoprávny orgán alebo iná verejnoprávna organizácia sa zriekne príjmu, ktorý by bol inak splatný, prípadne ho nevyberie alebo neoprávnene zníži;
- c) vláda, regionálny verejnoprávny orgán alebo iná verejnoprávna organizácia poskytuje tovar alebo služby, ktoré nepatria do všeobecnej infraštruktúry, alebo tovar či služby nakupuje; alebo
- d) vláda, regionálny verejnoprávny orgán alebo iná verejnoprávna organizácia uhrádza platby do finančného mechanizmu alebo splnomocní alebo poverí súkromný orgán, aby vykonával jeden alebo viac typov funkcií uvedených v písmenách a), b) a c), ktoré by sa za bežných okolností zverili vláde, pričom použitý postup sa v praxi v podstate neodlišuje od bežnej praxe vlád

a ak sa tým poskytuje určitá výhoda;

30. „územie“ je vo vzťahu k Ukrajine oblasť súše a výsostné teritoriálne vody v rámci suverenity Ukrajiny a vo vzťahu k Európskej únii oblasť súše (pevnina a ostrovy), vnútrozemské vody a teritoriálne vody, na ktoré sa vzťahujú Zmluva o Európskej únii a Zmluva o fungovaní Európskej únie a podľa podmienok stanovených v týchto zmluvách a akomkoľvek následnom právnom dokumente.
31. „dohoda o tranzite“ je Dohoda o tranzite medzinárodných leteckých dopravných služieb podpísaná 7. decembra 1944 v Chicagu;
32. „užívateľský poplatok“ je poplatok, ktorý leteckým dopravcom uložil príslušný orgán alebo povolil tento orgán v súvislosti s využívaním zariadení a služieb – zo strany lietadiel, ich posádok, cestujúcich, nákladu a poštových zásielok – týkajúcich sa leteckej navigácie (a to aj v prípade preletov), riadenia letovej prevádzky a bezpečnostnej ochrany letísk a letectva.

ČLÁNOK 3

Vykonávanie dohody

1. Zmluvné strany prijímú všetky vhodné opatrenia, či už všeobecné, alebo konkrétne, na zabezpečenie splnenia záväzkov vyplývajúcich z tejto dohody a zdržia sa akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov tejto dohody.

2. Vykonávanie opatrení uvedených v odseku 1 tohto článku sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté práva a povinnosti ktorejkoľvek zmluvnej strany vyplývajúce z jej členstva v medzinárodných organizáciách a/alebo z podpísania medzinárodných dohôd, najmä dohovoru a dohody o tranzite.

3. Pri uplatňovaní opatrení odseku 1 tohto článku zmluvné strany v rámci rozsahu pôsobnosti tejto dohody:

- a) zrušia všetky jednostranné administratívne, technické alebo iné opatrenia, ktoré by mohli predstavovať nepriame obmedzenie a mať diskriminačné účinky na poskytovanie služieb leteckej dopravy podľa tejto dohody, a
- b) sa zdržia uplatňovania administratívnych, technických alebo legislatívnych opatrení, ktoré by mohli viesť k diskriminácii voči štátnym príslušníkom alebo spoločnostiam a podnikom druhej zmluvnej strany pri poskytovaní služieb podľa tejto dohody.

ČLÁNOK 4

Nediskriminácia

V rámci rozsahu pôsobnosti tejto dohody a bez toho, aby boli dotknuté jej osobitné ustanovenia, je akákoľvek diskriminácia na základe štátnej príslušnosti zakázaná.

HLAVA II

SPOLUPRÁCA V OBLASTI REGULÁCIE

ČLÁNOK 5

Všeobecné zásady spolupráce v oblasti regulácie

1. Zmluvné strany spolupracujú s využitím všetkých možných prostriedkov s cieľom zabezpečiť, že sa do ukrajinských právnych predpisov postupne začlenia požiadavky a normy aktov Európskej únie uvedené v prílohe I k tejto dohode a že Ukrajina zavedie tieto ustanovenia prostredníctvom:
 - a) pravidelných konzultácií v rámci spoločného výboru podľa článku 29 (ďalej len „spoločný výbor“) tejto dohody v súvislosti s výkladom aktov Európskej únie uvedených v prílohe I k tejto dohode, ktoré sa týkajú bezpečnosti a bezpečnostnej ochrany letectva, manažmentu letovej prevádzky, ochrany životného prostredia, prístupu na trh a súvisiacich záležitostí, sociálnych záležitostí, ochrany spotrebiteľa a iných oblastí, na ktoré sa táto dohoda vzťahuje;
 - b) poskytnutia primeranej pomoci v konkrétnych oblastiach, ktoré zmluvné strany určia;
 - c) konzultácií a výmeny informácií o nových právnych predpisoch podľa článku 15 tejto dohody.

2. Ukrajina prijme opatrenia potrebné na začlenenie požiadaviek a noriem aktov Európskej únie uvedených v prílohe I k tejto dohode v súlade s prechodnými ustanoveniami uvedenými v článku 33 a súvisiacej prílohe III k tejto dohode do ukrajinského právneho systému a na ich vykonávanie.

3. Zmluvné strany sa navzájom informujú o svojich príslušných orgánoch zodpovedných za dohľad nad bezpečnosťou, letovú spôsobilosť, udeľovanie licencií leteckým dopravcom, záležitosti súvisiace s letiskami, bezpečnostnú ochranu letectva, manažment letovej prevádzky, vyšetrovanie nehôd a incidentov, zriadenie leteckej navigácie a letiskových poplatkov bezodkladne prostredníctvom spoločného výboru.

ČLÁNOK 6

Dodržiavanie zákonov a právnych predpisov

1. Pri vstupe na územie jednej zmluvnej strany, pobyte na tomto území alebo pri jeho opustení dodržiavajú leteckí dopravcovia druhej zmluvnej strany zákony a právne predpisy, ktoré sa na tomto území vzťahujú na prílet alebo odlet lietadiel používaných na leteckú dopravu alebo na prevádzkovanie a navigáciu lietadiel.

2. V prípade cestujúcich, posádky alebo v ich zastúpení alebo nákladu leteckých dopravcov druhej zmluvnej strany sa musia dodržiavať zákony a právne predpisy platné v rámci územia, ktoré sa týkajú vstupu lietadla na územie alebo odletu cestujúcich, posádky alebo nákladu v lietadle (vrátane právnych predpisov týkajúcich sa vstupu, odbavenia, pristáhovalectva, pasov, colného odbavenia alebo karantény alebo v prípade pošty poštových predpisov), pri vstupe lietadla na územie prvej zmluvnej strany, na tomto území alebo pri odlete lietadla z tohto územia.

ČLÁNOK 7

Bezpečnosť letectva

1. Na základe prechodných ustanovení stanovených v prílohe III k tejto dohode zmluvné strany konajú v súlade so svojimi príslušnými právnymi predpismi týkajúcimi sa požiadaviek a noriem v súvislosti s bezpečnosťou letectva uvedených v prílohe I časti C k tejto dohode podľa podmienok stanovených v tomto článku.
2. V súlade s prechodnými ustanoveniami stanovenými v prílohe III k tejto dohode Ukrajina začlení do svojich právnych predpisov a účinne vykonáva požiadavky a normy uvedené v odseku 1 tohto článku a zároveň pokračuje vo vykonávaní funkcií a úloh štátu projektu, výroby, registrácie a prevádzkovateľa, ako sa stanovuje v dohovore.
3. Zmluvné strany spolupracujú s cieľom zabezpečiť, aby Ukrajina účinne vykonávala svoje právne predpisy, ktoré prijala so zámerom začleniť požiadavky a normy uvedené v odseku 1 tohto článku. Na tento účel sa Ukrajina zapája do činnosti Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva ako pozorovateľ, a to od dátumu nadobudnutia platnosti tejto dohody, ako sa stanovuje v prílohe VI k tejto dohode.
4. Na zabezpečenie prevádzkovania dohodnutých služieb podľa článku 16 ods. 1 písm. a), b), c) a d) tejto dohody každá zmluvná strana uzná za platné osvedčenia o letovej spôsobilosti, osvedčenia o spôsobilosti a licencie vydané alebo potvrdené druhou zmluvnou stranou, a ktoré sú stále platné, za predpokladu, že požiadavky na takéto osvedčenia alebo licencie sú aspoň rovnocenné minimálnym normám, ktoré môžu byť stanovené podľa dohovoru.

5. O uznaní osvedčení vydaných Ukrajinou uvedených v přílohy IV oddíle 1 k této dohode zo strany členských štátov EÚ sa rozhodne v súlade s ustanoveniami uvedenými v prílohe III k tejto dohode.
6. Zmluvné strany spolupracujú s cieľom dosiahnuť zbližovanie systémov osvedčovania v oblasti letovej spôsobilosti a jej zachovania.
7. Zmluvné strany zabezpečujú, aby sa lietadlo zaregistrované jednou zmluvnou stranou, ktoré je podozrivé z nedodržiavania medzinárodných leteckých bezpečnostných noriem stanovených podľa dohovoru a ktoré pristáva na letiskách otvorených pre medzinárodnú leteckú dopravu na území druhej zmluvnej strany, podrobilo inšpekciám na ploche vykonávaným príslušnými orgánmi druhej zmluvnej strany, na palube a v okolí lietadla na účely kontroly platnosti dokladov lietadla a jeho posádky, ako aj viditeľného stavu lietadla a jeho vybavenia.
8. Zmluvné strany si vymieňajú informácie vrátane akýchkoľvek zistení, ku ktorým došlo počas inšpekcií na ploche vykonaných v súlade s odsekom 7 tohto článku, a to prostredníctvom príslušných prostriedkov.
9. Príslušné orgány zmluvnej strany si môžu kedykoľvek vyžiadať konzultácie s príslušnými orgánmi druhej zmluvnej strany týkajúce sa bezpečnostných noriem, ktoré dodržiava druhá zmluvná strana, a to aj v iných oblastiach, ako sú oblasti, na ktoré sa vzťahujú akty uvedené v prílohe I k tejto dohode, alebo týkajúce sa zistení, ku ktorým došlo počas inšpekcií na ploche. Takéto konzultácie sa musia uskutočniť do 30 dní od predloženia danej žiadosti.

10. Žiadne ustanovenie tejto dohody nemožno vykladať tak, že obmedzuje právomoc zmluvnej strany prijať všetky primerané a okamžité opatrenia vždy, keď zistí, že lietadlo, produkt alebo prevádzka môže:

- a) nespĺňať minimálne normy stanovené podľa dohovoru alebo požiadaviek a noriem uvedených v prílohe I časti C k tejto dohode, podľa toho, čo je uplatniteľné;
- b) spôsobovať vážne znepokojenie – na základe inšpekcie uvedenej v odseku 7 tohto článku – že lietadlo alebo prevádzka lietadla nie je v súlade s minimálnymi normami stanovenými podľa dohovoru alebo požiadaviek a noriem, ktoré sú uvedené v prílohe I časti C k tejto dohode, podľa toho, čo je uplatniteľné alebo
- c) spôsobovať vážne znepokojenie, že sa účinne nedodržiavajú a neuplatňujú minimálne normy stanovené podľa dohovoru alebo požiadaviek a noriem uvedených v prílohe I časti C k tejto dohode, podľa toho, čo je uplatniteľné.

11. Ak zmluvná strana prijme opatrenie podľa odseku 10 tohto článku, bezodkladne informuje príslušné orgány druhej zmluvnej strany o prijatí takéhoto opatrenia a predloží odôvodnenie svojho opatrenia.

12. Ak sa opatrenia prijaté na základe uplatnenia odseku 10 tohto článku aj naďalej uplatňujú, aj keď dôvod na ich prijatie už pominul, môže každá zmluvná strana vec predložiť spoločnému výboru.

13. Akékoľvek zmeny vnútroštátnych právnych predpisov týkajúce sa postavenia príslušných orgánov Ukrajiny alebo akéhokoľvek príslušného orgánu členských štátov EÚ bezodkladne oznámi príslušná zmluvná strana ostatným zmluvným stranám.

ČLÁNOK 8

Bezpečnostná ochrana letectva

1. Ukrajina do svojich právnych predpisov začlení ustanovenia obsiahnuté v dokumente 30 časti II Európskej konferencie civilného letectva (*European Civil Aviation Conference - ECAC*) v súlade s prechodnými ustanoveniami uvedenými v prílohe III k tejto dohode a účinne ich uplatňuje. V kontexte hodnotení stanovených v článku 33 ods. 2 tejto dohody sa môžu inšpektori Európskej komisie zúčastňovať ako pozorovatelia na inšpekciách vykonaných príslušnými ukrajinskými orgánmi na letiskách, ktoré sa nachádzajú na území Ukrajiny, v súlade s mechanizmom, na ktorom sa obe zmluvné strany dohodli. Touto dohodou nie sú dotknuté práva a povinnosti Ukrajiny a členských štátov EÚ podľa prílohy 17 k dohovoru.

2. Keďže je zabezpečenie bezpečnosti civilných lietadiel, ich cestujúcich a posádky základnou podmienkou poskytovania služieb medzinárodnej leteckej dopravy, zmluvné strany znova zdôrazňujú svoje záväzky navzájom si zabezpečovať bezpečnostnú ochranu civilného letectva voči činom protiprávneho zasahovania, a najmä svoje záväzky podľa dohovoru, Dohovoru o trestných činoch a niektorých iných činoch spáchaných na palube lietadla podpísaného v Tokiu 14. septembra 1963, Dohovoru o potlačení protiprávneho zmocnenia sa lietadla podpísaného v Haagu 16. decembra 1970, Dohovoru o potlačení protiprávných činov ohrozujúcich bezpečnosť civilného letectva podpísaného v Montreale 23. septembra 1971, Protokolu o potlačení protiprávných násilných činov na letiskách medzinárodnej civilnej leteckej dopravy podpísaného v Montreale 24. februára 1988 a Dohovoru o označovaní plastických výbušnín na účely detekcie podpísaného v Montreale 1. marca 1991 do tej miery, do akej sú obidve zmluvné strany účastníkmi týchto dohovorov, ako aj všetkých ostatných dohovorov a protokolov týkajúcich sa bezpečnostnej ochrany civilného letectva, na ktorých sa obidve zmluvné strany zúčastňujú.

3. Zmluvné strany si na požiadanie navzájom poskytnú všetku potrebnú pomoc s cieľom zabrániť protiprávnemu zmocneniu sa civilného lietadla a iným protiprávnym činom ohrozujúcim bezpečnosť takéhoto lietadla, jeho cestujúcich a posádky, ako aj letísk a leteckých navigačných zariadení, a všetkým ostatným hrozbám pre bezpečnosť civilného letectva.
4. Zmluvné strany vo svojich vzájomných vzťahoch konajú v súlade s normami bezpečnostnej ochrany letectva do tej miery, do akej ich sami uplatňujú, s odporúčanými postupmi stanovenými zo strany ICAO, ktoré sa označujú ako prílohy k Chicagskému dohovoru, a to v rozsahu, v akom sa tieto ochranné opatrenia vzťahujú na zmluvné strany. Obidve zmluvné strany vyžadujú, aby prevádzkovatelia lietadiel z ich registra, prevádzkovatelia s hlavným miestom podnikania alebo trvalým sídlom na ich území a prevádzkovatelia letísk na ich území konali v súlade s týmito ustanoveniami o bezpečnostnej ochrane letectva.
5. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa na jej území prijali účinné opatrenia na ochranu civilného letectva pred činmi nezákonného zasahovania vrátane, nie však výlučne, kontroly cestujúcich a ich príručnej a podanej batožiny a bezpečnostných kontrol nákladu a poštových zásielok pred nastúpením do lietadla alebo nakladaním do lietadla a bezpečnostných kontrol pre dodávky potrebné počas letu a letiskové dodávky a kontroly vstupu do vyhradených bezpečnostných priestorov a kontroly osôb iných ako cestujúcich vstupujúcich do vyhradených bezpečnostných priestorov. Uvedené opatrenia sa podľa potreby upravujú, aby sa zamerali na zraniteľnosť a hrozby v oblasti civilného letectva. Každá zmluvná strana súhlasí s tým, že sa od jej leteckých dopravcov môže požadovať, aby dodržiavali ustanovenia bezpečnostnej ochrany leteckej prevádzky uvedené v odseku 4 tohto článku, ktoré druhá zmluvná strana vyžaduje pri vstupe na územie druhej zmluvnej strany, jeho opustení alebo počas pobytu na území druhej zmluvnej strany.

6. Každá zmluvná strana s pochopením pristúpi k akejkoľvek žiadosti druhej zmluvnej strany o osobitné opatrenia bezpečnostnej ochrany na zvládnutie konkrétnej hrozby. Okrem prípadu, keď to nie je v prípade núdze možné, každá zmluvná strana vopred informuje druhú zmluvnú stranu o osobitných bezpečnostných opatreniach, ktoré plánuje zaviesť a ktoré by mohli mať významný finančný alebo prevádzkový vplyv na služby leteckej dopravy poskytované podľa tejto dohody. Každá zmluvná strana môže požiadať o zasadnutie spoločného výboru na prediskutovanie takýchto bezpečnostných opatrení, ako sa uvádza v článku 29 tejto dohody.
7. Ak dôjde k incidentu alebo hrozbe incidentu protiprávneho zmocnenia sa civilného lietadla alebo iných protiprávných činov proti bezpečnosti lietadiel, ich cestujúcich a posádky, letísk alebo leteckých navigačných zariadení, zmluvné strany si navzájom pomáhajú uľahčením komunikácie a ďalšími vhodnými opatreniami s cieľom rýchlo a bezpečne ukončiť tento incident alebo jeho hrozbu.
8. Každá zmluvná strana prijme všetky možné opatrenia, aby lietadlo, ktoré je predmetom protiprávneho zmocnenia sa alebo iných protiprávných činov a ktoré sa nachádza na zemi na území tejto zmluvnej strany, zadržala na zemi, okrem prípadov, keď si jeho odlet vyžaduje zásadnú povinnosť chrániť ľudské životy. Takéto opatrenia sa pokiaľ možno prijímajú na základe vzájomných konzultácií.
9. Ak má zmluvná strana opodstatnený dôvod domnievať sa, že druhá zmluvná strana nedodržala ustanovenia tohto článku o bezpečnostnej ochrane leteckej dopravy, táto zmluvná strana požiada o urýchlené konzultácie s druhou zmluvnou stranou.
10. Bez toho, aby bol dotknutý článok 19 tejto dohody, ak sa nedosiahne uspokojivá dohoda do 15 dní od dátumu žiadosti, bude to predstavovať dôvod na pozastavenie, zamietnutie, obmedzenie alebo uloženie podmienok na prevádzkové oprávnenie jedného alebo viacerých leteckých dopravcov druhej zmluvnej strany.

11. Ak si to vyžiada bezprostredné a mimoriadne ohrozenie, môže zmluvná strana prijať predbežné opatrenie pred uplynutím 15 dní.

12. Opatrenie prijaté v súlade s odsekom 10 alebo 11 tohto článku sa ukončí potom, ako druhá zmluvná strana dosiahne plný súlad s ustanoveniami tohto článku.

ČLÁNOK 9

Manažment letovej prevádzky

1. Na základe prechodných ustanovení stanovených v prílohe III k tejto dohode zmluvné strany konajú v súlade so svojimi príslušnými právnymi predpismi týkajúcimi sa požiadaviek a noriem v súvislosti s manažmentom letovej prevádzky uvedených v prílohe I časti B k tejto dohode podľa podmienok stanovených v tomto článku.

2. Ukrajina do svojich právnych predpisov začlení požiadavky a normy uvedené v odseku 1 tohto článku v súlade s prechodnými ustanoveniami uvedenými v prílohe III k tejto dohode a účinne ich uplatňuje.

3. Zmluvné strany spolupracujú s cieľom zabezpečiť, aby Ukrajina účinne vykonávala svoje právne predpisy, ktoré prijala so zámerom začleniť požiadavky a normy uvedené v odseku 1 tohto článku, ako aj s cieľom rozšíriť jednotné európske alebo o Ukrajinu, aby sa zvýšili súčasné bezpečnostné normy a celková účinnosť všeobecných prevádzok leteckej dopravy v Európe, optimalizovali kontrolné kapacity leteckej dopravy, minimalizovali oneskorenia a zvyšovala environmentálna účinnosť.

4. Na tento účel sa Ukrajina zapojí ako pozorovateľ do výboru pre jednotné európske nebo, a to od dátumu nadobudnutia platnosti tejto dohody, a príslušné ukrajinské subjekty a/alebo orgány sú zapojené do prác na nediskriminačnom základe prostredníctvom vhodnej koordinácie v súvislosti so SESAR v súlade s príslušnými právnymi predpismi.
5. Spoločný výbor je zodpovedný za monitorovanie a uľahčenie spolupráce v oblasti manažmentu letovej prevádzky.
6. Na účely uľahčenia uplatňovania právnych predpisov jednotného európskeho neba:
- a) Ukrajina prijme opatrenia potrebné na prispôsobenie svojich inštitucionálnych štruktúr manažmentu letovej prevádzky jednotnému európskemu nebu a
 - b) Európska únia uľahčí účasť Ukrajiny na prevádzkových činnostiach v oblasti leteckých navigačných služieb, využívania vzdušného priestoru a interoperability, ktoré pramenia z jednotného európskeho neba.
7. Táto dohoda sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté práva a povinnosti Ukrajiny podľa dohovoru, ako aj podľa platných regionálnych leteckých navigačných dohôd schválených Radou ICAO. Po nadobudnutí platnosti tejto dohody by akékoľvek následné regionálnej dohody mali byť v súlade s jej ustanoveniami.

8. Na zachovanie vysokej úrovne bezpečnosti s cieľom maximalizovať kapacitu vzdušného priestoru a účinnosť manažmentu letovej prevádzky a na základe prechodných ustanovení stanovených v prílohe III k tejto dohode, Ukrajina organizuje vzdušného priestoru v rámci svojej právomoci v súlade s požiadavkami EÚ, pokiaľ ide o stanovenie funkčných blokov vzdušného priestoru (FAB), ako je uvedené v prílohe I časti B k tejto dohode.

Zmluvné strany spolupracujú, aby sa zvažila možná integrácia vzdušného priestoru v rámci právomoci Ukrajiny do FAB v súlade s právnymi predpismi EÚ a berúc do úvahy prevádzkové výhody tejto integrácie.

9. O uznaní príslušných osvedčení vydaných Ukrajinou uvedených v prílohe IV oddiele 2 k tejto dohode zo strany členských štátov EÚ sa rozhodne v súlade s prílohou III k tejto dohode.

ČLÁNOK 10

Životné prostredie

1. Zmluvné strany uznávajú dôležitosť ochrany životného prostredia pri tvorbe a vykonávaní leteckej politiky. Zmluvné strany uznávajú, že sú potrebné účinné globálne, regionálne, vnútroštátne a/alebo miestne opatrenia na minimalizáciu vplyvu civilného letectva na životné prostredie.

2. Na základe prechodných ustanovení stanovených v prílohe III k tejto dohode zmluvné strany konajú v súlade so svojimi príslušnými právnymi predpismi týkajúcimi sa požiadaviek a noriem v súvislosti s životným prostredím uvedených v prílohe I časti D k tejto dohode podľa podmienok stanovených v tomto článku.

3. Ukrajina do svojich právnych predpisov začlení požiadavky a normy uvedené v odseku 2 tohto článku v súlade s prechodnými ustanoveniami uvedenými v prílohe III k tejto dohode a účinne ich uplatňuje.

4. Zmluvné strany spolupracujú s cieľom zabezpečiť, aby Ukrajina účinne vykonávala svoje právne predpisy, ktoré prijala so zámerom začleniť požiadavky a normy uvedené v odseku 2 tohto článku, pričom uznávajú dôležitosť spolupráce a v rámci mnohostranných diskusií posudzujú vplyv leteckej dopravy na životné prostredie a zabezpečujú, aby boli akékoľvek zmierňujúce opatrenia plne v súlade s cieľmi tejto dohody.

5. Žiadne ustanovenie tejto dohody sa nesmie chápať ako obmedzenie právomoci príslušných orgánov zmluvnej strany na prijímanie akýchkoľvek primeraných opatrení na predchádzanie alebo iné riešenie vplyvu leteckej dopravy na životné prostredie za predpokladu, že tieto opatrenia sa uplatňujú bez ohľadu na štátnu príslušnosť a nie sú v rozpore s právami a povinnosťami zmluvných strán podľa medzinárodného práva.

ČLÁNOK 11

Ochrana spotrebiteľa

1. Na základe prechodných ustanovení stanovených v prílohe III k tejto dohode zmluvné strany konajú v súlade so svojimi príslušnými právnymi predpismi týkajúcimi sa požiadaviek a noriem v súvislosti s ochranou spotrebiteľa uvedených v prílohe I časti F k tejto dohode.

2. Ukrajina do svojich právnych predpisov začlení požiadavky a normy uvedené v odseku 1 tohto článku v súlade s prechodnými ustanoveniami uvedenými v prílohe III k tejto dohode a účinne ich uplatňuje.
3. Zmluvné strany spolupracujú s cieľom zabezpečiť, aby Ukrajina účinne vykonávala svoje právne predpisy, ktoré prijala so zámerom začleniť požiadavky a normy uvedené v odseku 1 tohto článku.
4. Zmluvné strany tiež spolupracujú, aby zabezpečili ochranu práv spotrebiteľov vyplývajúcich z tejto dohody.

ČLÁNOK 12

Priemyselná spolupráca

1. Zmluvné strany sa zameriavajú na zvyšovanie priemyselnej spolupráce, a to najmä prostredníctvom:
 - i) rozvoja podnikateľských väzieb medzi výrobcami pôsobiacimi v oblasti letectva oboch zmluvných strán;
 - ii) podpory a rozvoja spoločných projektov zameraných na trvalo udržateľný rozvoj leteckej dopravy vrátane jej infraštruktúry;
 - iii) technickej spolupráce pri uplatňovaní noriem EÚ;

- iv) podpory príležitostí pre výrobcov a projektantov pôsobiacich v oblasti letectva a
 - v) podpory investícií v rámci rozsahu pôsobnosti tejto dohody.
2. Touto dohodou nie sú dotknuté existujúce technické a priemyselné normy na Ukrajine týkajúce sa výroby lietadiel a ich komponentov, ktoré nie sú uvedené v prílohe I k tejto dohode.
3. Spoločný výbor monitoruje a uľahčuje priemyselnú spoluprácu.

ČLÁNOK 13

Počítačové rezervačné systémy

1. Na základe prechodných ustanovení stanovených v prílohe III k tejto dohode zmluvné strany konajú v súlade so svojimi príslušnými právnymi predpismi týkajúcimi sa požiadaviek a noriem v súvislosti s počítačovými rezervačnými systémami uvedených v prílohe I časti G k tejto dohode. Zmluvné strany zabezpečia bezplatný prístup počítačových rezervačných systémov jednej zmluvnej strany na trh druhej zmluvnej strany.
2. Ukrajina do svojich právnych predpisov začlení požiadavky a normy uvedené v odseku 1 tohto článku v súlade s prechodnými ustanoveniami uvedenými v prílohe III k tejto dohode a účinne ich uplatňuje.
3. Zmluvné strany spolupracujú s cieľom zabezpečiť, aby Ukrajina vykonávala svoje právne predpisy, ktoré prijala so zámerom začleniť požiadavky a normy uvedené v odseku 1 tohto článku.

ČLÁNOK 14

Sociálne aspekty

1. Na základe prechodných ustanovení stanovených v prílohe III k tejto dohode zmluvné strany konajú v súlade so svojimi príslušnými právnymi predpismi týkajúcimi sa požiadaviek a noriem v súvislosti so sociálnymi aspektmi uvedených v prílohe I časti E k tejto dohode.
2. Ukrajina prijme opatrenia potrebné na začlenenie do svojich právnych predpisov požiadaviek a noriem uvedených v odseku 1 tohto článku v súlade s prechodnými ustanoveniami uvedenými v prílohe III k tejto dohode a na ich účinné uplatňovanie.
3. Zmluvné strany spolupracujú s cieľom zabezpečiť, aby Ukrajina vykonávala svoje právne predpisy, ktoré prijala so zámerom začleniť požiadavky a normy uvedené v odseku 1 tohto článku.

ČLÁNOK 15

Nové právne predpisy

1. Touto dohodou nie sú pod podmienkou dodržania zásady nediskriminácie a ustanovení tohto článku a článku 4 tejto dohody dotknuté práva jednotlivých zmluvných strán jednostranne prijímať nové právne predpisy alebo meniť existujúce právne predpisy v oblasti leteckej dopravy alebo pridruženej oblasti uvedenej v prílohe I k tejto dohode.

2. Ak jedna zmluvná strana zvažuje prijatie nových právnych predpisov v rozsahu pôsobnosti tejto dohody alebo zmenu svojich právnych predpisov, informuje o tom druhú zmluvnú stranu. Na žiadosť ktorejkoľvek zo zmluvných strán uskutoční spoločný výbor do dvoch nasledujúcich mesiacov výmenu názorov o vplyve týchto nových právnych predpisov alebo zmien na riadne fungovanie tejto dohody.

3. Spoločný výbor:

- a) prijíma rozhodnutie, ktorým sa reviduje príloha I k tejto dohode s cieľom zapracovať do nej, v prípade potreby recipročne, nové právne predpisy alebo príslušné zmeny,
- b) prijíma rozhodnutie, podľa ktorého sú nové právne predpisy alebo príslušné zmeny v súlade s touto dohodou, alebo
- c) odporúča ďalšie opatrenia, ktoré sa majú prijať v primeranom čase s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie tejto dohody.

HLAVA III

HOSPODÁRSKE USTANOVENIA

ČLÁNOK 16

Udelenie práv

1. Každá zmluvná strana udelí druhej zmluvnej strane v súlade s prílohami II a III k tejto dohode na účely vykonávania medzinárodnej leteckej dopravy leteckými dopravcami druhej zmluvnej strany tieto práva:

- a) právo prelietavať bez pristátia ponad jej územie;
- b) právo pristávať na jej území na akékoľvek iné účely, ako sú nastúpenie alebo vystúpenie cestujúcich, naloženie alebo vyloženie batožiny, nákladu a/alebo poštových zásielok v leteckej doprave (účely, ktoré nie sú spojené s leteckou dopravou);
- c) pri vykonávaní dohodnutej služby na určenej trase právo pristávať na jej území na účely nastúpenia alebo vystúpenia cestujúcich, naloženia alebo vyloženia nákladu a/alebo poštových zásielok v medzinárodnej leteckej doprave, a to samostatne alebo v kombinácii a
- d) práva, ktoré sú iným spôsobom stanovené v tejto dohode.

2. Žiadne ustanovenie tejto dohody neoprávňuje leteckých dopravcov Ukrajiny vziať na palubu na území ktoréhokoľvek členského štátu EÚ cestujúcich, batožinu, náklad a/alebo poštové zásielky prepravované za náhradu a určené na iné miesto na území daného členského štátu.

ČLÁNOK 17

Prevádzkové oprávnenie a technické povolenie

Po prijatí žiadosti o prevádzkové oprávnenie alebo technické povolenie od leteckého dopravcu jednej zmluvnej strany, ktorá bola predložená vo forme a spôsobom, ktoré sú predpísané pre prevádzkové oprávnenia a technické povolenia, príslušné orgány druhej zmluvnej strany udelia príslušné oprávnenia s minimálnym procedurálnym oneskorením, za predpokladu, že:

- a) v prípade leteckého dopravcu Ukrajiny:
 - i) letecký dopravca má hlavné miesto podnikania na Ukrajine a je držiteľom platnej prevádzkovej licencie v súlade s príslušnými právnymi predpismi Ukrajiny,
 - ii) Ukrajina vykonáva a spravuje účinnú regulačnú kontrolu leteckého dopravcu a relevantný príslušný orgán je jasne uvedený a
 - iii) ak sa neurčí inak podľa článku 20 tejto dohody, leteckého dopravcu priamo alebo prostredníctvom väčšinového vlastníctva vlastní a účinne kontroluje Ukrajina a/alebo jej štátni príslušníci;

- b) v prípade leteckého dopravcu Európskej únie:
- i) letecký dopravca má hlavné miesto podnikania na území členského štátu EÚ podľa zmlúv o EÚ a je držiteľom platnej prevádzkovej licencie v súlade s príslušnými právnymi predpismi Európskej únie,
 - ii) členský štát zodpovedný za vydávanie osvedčení leteckých prevádzkovateľov vykonáva a spravuje účinnú regulačnú kontrolu leteckého dopravcu a relevantný príslušný orgán je jasne uvedený a
 - iii) ak sa neurčí inak podľa článku 20 tejto dohody, leteckého dopravcu priamo alebo prostredníctvom väčšinového vlastníctva vlastní a účinne kontrolujú členské štáty EÚ a/alebo ich štátni príslušníci alebo iné štáty uvedené v prílohe V k tejto dohode a/alebo štátni príslušníci týchto iných štátov;
- c) letecký dopravca spĺňa požiadavky zákonov a právnych predpisov uvedených v článku 6 tejto dohody a
- d) dodržiavajú sa a uplatňujú ustanovenia uvedené v článkoch 7 a 8 tejto dohody.

ČLÁNOK 18

Vzájomné uznávanie regulačných rozhodnutí týkajúcich sa spôsobilosti leteckého dopravcu a štátnej príslušnosti

1. Po prijatí žiadosti o prevádzkové oprávnenie alebo technické povolenie od leteckého dopravcu jednej zmluvnej strany príslušné orgány druhej zmluvnej strany uznajú akékoľvek rozhodnutia o spôsobilosti alebo štátnej príslušnosti, vydané príslušnými orgánmi prvej zmluvnej strany, vzťahujúce sa na tohto leteckého dopravcu, akoby také rozhodnutie vydali jej vlastné príslušné orgány, a nebudú sa týmito záležitosťami ďalej zaoberať s výnimkou ustanovení odseku 2 tohto článku.
2. Ak po prijatí žiadosti o prevádzkové oprávnenie alebo technické povolenie od leteckého dopravcu alebo po udelení takéhoto prevádzkového oprávnenia alebo technického povolenia príslušné orgány prijímajúcej zmluvnej strany majú osobitné obavy vyplývajúce z dôvodnej pochybnosti, že napriek rozhodnutiu vydanému príslušnými orgánmi druhej zmluvnej strany podmienky stanovené v článku 17 tejto dohody pre udelenie príslušných prevádzkových oprávnení alebo technických povolení neboli splnené, v takom prípade okamžite informujú tieto orgány a uvedú podstatné dôvody svojich obáv. V takom prípade môže každá zmluvná strana požiadať o konzultácie, na ktorých sa môžu zúčastniť zástupcovia relevantných príslušných orgánov, a/alebo o dodatočné informácie týkajúce sa týchto obáv a takejto žiadosti sa vyhovie v najskoršom možnom termíne. Ak sa táto záležitosť nevyrieši, každá zmluvná strana môže túto záležitosť predložiť spoločnému výboru.

ČLÁNOK 19

Zamietnutie, zrušenie, pozastavenie alebo obmedzenie prevádzkového oprávnenia alebo technického povolenia

1. Príslušné orgány zmluvných strán môžu zamietnuť, zrušiť, pozastaviť alebo obmedziť prevádzkové oprávnenia alebo technické povolenia alebo inak pozastaviť alebo obmedziť prevádzku leteckého dopravcu druhej zmluvnej strany, ak:

a) v prípade leteckého dopravcu Ukrajiny:

- i) letecký dopravca nemá hlavné miesto podnikania na Ukrajine alebo nie je držiteľom platnej prevádzkovej licencie v súlade s príslušnými právnymi predpismi Ukrajiny, alebo
- ii) Ukrajina nevykonáva a nespravuje účinnú regulačnú kontrolu leteckého dopravcu alebo relevantný príslušný orgán nie je jasne uvedený, alebo
- iii) ak sa neurčí inak podľa článku 20 tejto dohody, leteckého dopravcu priamo alebo prostredníctvom väčšinového vlastníctva nevlastní alebo účinne nekontroluje Ukrajina a/alebo jej štátni príslušníci;

b) v prípade leteckého dopravcu Európskej únie:

- i) letecký dopravca nemá hlavné miesto podnikania na území členského štátu EÚ podľa zmlúv o EÚ alebo nie je držiteľom platnej prevádzkovej licencie v súlade s príslušnými právnymi predpismi Európskej únie, alebo

- ii) členský štát EÚ zodpovedný za vydávanie osvedčení leteckých prevádzkovateľov nevykonáva ani nespravuje účinnú regulačnú kontrolu leteckého dopravcu a príslušný letecký úrad nie je jasne uvedený, alebo
- iii) ak sa neurčí inak podľa článku 20 tejto dohody, leteckého dopravcu priamo alebo prostredníctvom väčšinového vlastníctva nevlastnia a účinne nekontroluje jeden alebo viac členských štátov EÚ a/alebo ich štátni príslušníci alebo iné štáty uvedené v prílohe V k tejto dohode a/alebo štátni príslušníci týchto iných štátov;
- c) letecký dopravca nespĺňa požiadavky zákonov a právnych predpisov uvedených v článku 6 tejto dohody;
- d) sa nedodržiavajú alebo neuplatňujú ustanovenia uvedené v článkoch 7 a 8 tejto dohody, alebo
- e) zmluvná strana zistila v súlade s článkom 26 ods. 5 tejto dohody, že sa nenapĺňajú podmienky konkurenčného prostredia.

2. Ak nie je potrebné okamžité opatrenie s cieľom zabrániť ďalšiemu nedodržiavaniu odseku 1 písm. c) alebo písm. d) tohto článku, práva stanovené v tomto článku sa uplatňujú len po konzultáciách s príslušnými orgánmi druhej zmluvnej strany.

3. Žiadna zmluvná strana nepoužije svoje práva stanovené týmto článkom na zamietnutie, zrušenie, pozastavenie alebo obmedzenie prevádzkových oprávnení alebo technických povolení ktoréhokoľvek leteckého dopravcu zmluvnej strany z toho dôvodu, že väčšinové vlastníctvo a/alebo účinná kontrola tohto leteckého dopravcu je zaručená u jednej alebo viacerých zmluvných strán dohody ECAA alebo ich štátnych príslušníkov za predpokladu, že takáto zmluvná strana alebo zmluvné strany dohody ECAA poskytnú recipročné zaobchádzanie a uplatňujú podmienky dohody ECAA.

ČLÁNOK 20

Investície v prospech leteckých dopravcov

1. Bez ohľadu na články 17 a 19 tejto dohody sa väčšinové vlastníctvo alebo účinná kontrola leteckého dopravcu Ukrajiny členskými štátmi EÚ a/alebo ich štátnymi príslušníkmi alebo leteckého dopravcu Európskej únie Ukrajinou a/alebo jej štátnymi príslušníkmi povoľuje na základe predchádzajúceho rozhodnutia spoločného výboru.
2. V uvedenom rozhodnutí sa uvádzajú podmienky spojené s vykonávaním dohodnutých služieb podľa tejto dohody a so službami medzi tretími krajinami a zmluvnými stranami. Článok 29 ods. 8 tejto dohody sa nevzťahuje na tento typ rozhodnutí.

ČLÁNOK 21

Zrušenie kvantitatívnych obmedzení

1. Bez toho, aby boli dotknuté výhodnejšie ustanovenia v existujúcich dohodách a v rámci rozsahu pôsobnosti tejto dohody, zmluvné strany zrušia kvantitatívne obmedzenia a opatrenia s rovnocenným účinkom na prenos zariadení, dodávok, náhradných dielcov a ostatných prístrojov, ktoré sú potrebné pre leteckých dopravcov, aby mohli pokračovať v poskytovaní služieb leteckej dopravy za podmienok predpokladaných v tejto dohode.

2. Povinnosť uvedená v odseku 1 tohto článku nebráni zmluvné stranám zakázať alebo obmedziť takéto prenosy, ak je to v záujme verejnej politiky alebo verejnej bezpečnosti, ochrany zdravia a života ľudí, zvierat alebo rastlín alebo ochrany duševného, priemyselného a obchodného vlastníctva. Takéto zákazy alebo obmedzenia však nesmú znamenať svojvoľnú diskrimináciu, ani skryté obmedzovanie obchodu medzi zmluvnými stranami.

ČLÁNOK 22

Obchodné príležitosti

Podnikanie

1. Zmluvné strany súhlasia, že prekážky, s ktorými sa môžu stretnúť obchodné subjekty pri podnikaní, by obmedzovali výhody, ktoré sa majú dosiahnuť touto dohodou. Zmluvné strany preto súhlasia so zapájaním sa do účinného a recipročného procesu odstraňovania prekážok pri podnikaní, s ktorými sa stretnú obchodné subjekty oboch zmluvných strán, pokiaľ takéto prekážky obmedzujú obchodné operácie, narušujú hospodársku súťaž alebo bránia vytvoreniu rovnakých podmienok.

2. Spoločný výbor vypracuje postup spolupráce súvisiaci s podnikaním a obchodnými príležitosťami, monitoruje pokroky v účinnom odstraňovaní prekážok pri podnikaní, s ktorými sa stretnú obchodné subjekty, a v prípade potreby pravidelne preskúmava vývoj vrátane legislatívnych a regulačných zmien. V súlade s článkom 29 tejto dohody môže zmluvná strana požiadať o zasadnutie spoločného výboru s cieľom prediskutovať akékoľvek otázky týkajúce sa uplatňovania tohto článku.

Zástupcovia leteckých dopravcov

3. Leteckí dopravcovia každej zmluvnej strany majú právo zriadiť si pobočku na území druhej zmluvnej strany na propagáciu a predaj služieb leteckej dopravy a súvisiacich služieb, ako aj právo predávať a vydávať letenky a/alebo letecké nákladné listy, ako aj vlastné letenky a/alebo letecké nákladné listy iného dopravcu.

4. Leteckí dopravcovia každej zmluvnej strany majú právo v súlade so zákonmi a s právnymi predpismi druhej zmluvnej strany, ktoré sa týkajú vstupu, pobytu a zamestnania, priviesť a držať na území druhej zmluvnej strany riadiacich, obchodných, technických, prevádzkových a iných odborných zamestnancov, ktorí sú potrební na podporu poskytovania leteckej dopravy. Tieto požiadavky na zamestnancov možno podľa uváženia leteckých dopravcov splniť prostredníctvom vlastných zdrojov alebo využitím služieb inej organizácie, spoločnosti alebo leteckého dopravcu pôsobiaceho na území druhej zmluvnej strany a oprávnenej poskytovať takéto služby na území tejto zmluvnej strany. Obe zmluvné strany v prípade potreby uľahčia a urýchlia udeľovanie pracovných povolení pre personál zamestnaný v kanceláriách podľa tohto odseku, vrátane osôb vykonávajúcich určité dočasné úlohy, ktoré nepresiahnu 90 dní, podliehajúcich príslušným platným zákonom a právnym predpisom.

Pozemná obsluha

5. Podľa prechodných ustanovení uvedených v prílohe III k tejto dohode:

- a) bez toho, aby bolo dotknuté písmeno b), má každý letecký dopravca v súvislosti s pozemnou obsluhou na území druhej zmluvnej strany:
 - i) právo sám vykonávať vlastnú pozemnú obsluhu (ďalej len „vlastná obsluha“), alebo
 - ii) právo vybrať si spomedzi konkurenčných dodávateľov, ktorí poskytujú úplné alebo čiastočné služby pozemnej obsluhy, ak je týmto dodávateľom na základe zákonov a právnych predpisov každej zmluvnej strany povolený prístup na trh a ak sa títo dodávatelia nachádzajú na trhu;
- b) pre odbavovanie batožiny, odbavovanie na manipulačnej ploche, manipulácia s palivom a olejom a odbavovanie nákladu a poštových zásielok, pokiaľ ide o fyzickú manipuláciu s nákladom a poštovými zásielkami medzi letiskovým terminálom a lietadlom, môžu práva uvedené pod písmenom a) bodmi i) a ii) podliehať určitým obmedzeniam podľa zákonov a právnych predpisov uplatniteľných na území druhej zmluvnej strany. Ak takéto obmedzenia bránia vlastnej obsluhu a ak neexistuje účinná hospodárska súťaž medzi dodávateľmi, ktorí poskytujú služby pozemnej obsluhy, musia byť všetky tieto služby dostupné všetkým leteckým dopravcom rovnocenne a nediskriminačne;
- c) každý poskytovateľ pozemnej obsluhy každej zmluvnej strany, či už ide o leteckého dopravcu, alebo nie, má v súvislosti s pozemnou obsluhou na území druhej zmluvnej strany právo poskytovať služby pozemnej obsluhy pre leteckých dopravcov zmluvných strán pôsobiacich na tom istom letisku, ak má oprávnenie a ak je v súlade s uplatniteľnými zákonmi a právnymi predpismi.

Prideľovanie prevádzkových intervalov na letiskách

6. Prideľovanie dostupných prevádzkových intervalov na letiskách na územiach zmluvných strán sa vykonáva včas nezávislým, transparentným a nediskriminačným spôsobom.

Predaj, miestne výdavky a prevod finančných prostriedkov

7. Ktorýkoľvek letecký dopravca každej zmluvnej strany sa môže zaoberať predajom služieb leteckej dopravy a súvisiacich služieb na území druhej zmluvnej strany priamo a/alebo podľa svojho rozhodnutia prostredníctvom svojich obchodných zástupcov alebo iných sprostredkovateľov, ktorých určí letecký dopravca, prostredníctvom iného leteckého dopravcu alebo cez internet. Každý letecký dopravca má právo predávať takéto dopravné služby a súvisiace služby a každý má právo si takéto dopravné služby a súvisiace služby kúpiť v mene daného územia alebo vo voľne zmeniteľných menách v súlade s miestnymi právnymi predpismi týkajúcimi sa meny.

8. Každý letecký dopravca poskytne ktorémukoľvek leteckému dopravcovi druhej zmluvnej strany právo zmeniť na voľne zmeniteľné meny a previesť príjmy z miestneho podnikania z územia druhej zmluvnej strany na svoje domáce územie alebo do krajiny alebo krajín podľa vlastného výberu v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi. Zmena a prevod prostriedkov sa umožnia rýchlo, bez obmedzení alebo zdanenia prostriedkov, v úradnom výmennom kurze platnom na aktuálne transakcie a prevody v deň, keď dopravca predloží úvodnú žiadosť o prevod prostriedkov.

9. Leteckým dopravcom každej zmluvnej strany sa umožní, aby miestne výdavky vrátane nákupu paliva na území druhej zmluvnej strany uhrádzali v národnej mene. Podľa svojho rozhodnutia môžu leteckí dopravcovia každej zmluvnej strany uhrádzať tieto výdavky na území druhej zmluvnej strany vo voľne zmeniteľných menách podľa vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa meny.

Dohody o spolupráci

10. Pri prevádzkovaní alebo ponúkaní služieb podľa tejto dohody ktorýkoľvek letecký dopravca zmluvnej strany môže uzatvárať marketingové dohody o spolupráci, ako sú napríklad dohody o blokovaní časti kapacity lietadla alebo dohody o spoločnom označovaní liniek, s:

- a) ktorýmkoľvek leteckým dopravcom alebo leteckými dopravcami zmluvnej strany;
- b) ktorýmkoľvek leteckým dopravcom alebo leteckými dopravcami tretej krajiny a
- c) poskytovateľom povrchovej dopravy (pozemnej alebo námornej),

pokiaľ: i) prevádzkujúci letecký dopravca má príslušné oprávnenie, ii) obchodní dopravcovia majú príslušné oprávnenia pre trasu v rámci príslušných bilaterálnych ustanovení a iii) dohody spĺňajú požiadavky týkajúce sa bezpečnosti a hospodárskej súťaže, ktoré sa na takéto dohody bežne uplatňujú. Pokiaľ ide o služby osobnej dopravy predávané v rámci spoločného označovania liniek, kupujúci musí byť informovaný na predajnom mieste alebo v každom prípade pri odbavení alebo pred nástupom do lietadla, ak sa pre nadväzujúci let nevyžaduje odbavenie, o tom, ktorí dopravní prevádzkovatelia budú prevádzkovať jednotlivé úseky služby.

Intermodálna doprava

11. Pokiaľ ide o dopravu cestujúcich, poskytovatelia povrchovej dopravy nepodliehajú zákonom ani iným právnym predpisom, ktorými sa riadi letecká doprava, a to výhradne na základe toho, že túto povrchovú dopravu ponúka letecký dopravca pod vlastným menom. Poskytovatelia povrchovej dopravy sa môžu rozhodnúť, či uzavruť dohody o spolupráci. Pri rozhodovaní o konkrétnych dohodách môžu poskytovatelia povrchovej dopravy okrem iného zvažovať záujmy spotrebiteľa a technické, ekonomické, priestorové a kapacitné obmedzenia.

12. Bez toho, aby boli dotknuté uplatniteľné zákony a požiadavky právnych predpisov a aby bolo dotknuté ktorékoľvek iné ustanovenie tejto dohody, sa leteckým dopravcom a nepriamym poskytovateľom nákladnej dopravy zmluvných strán bez obmedzenia povolí v súvislosti s medzinárodnou leteckou dopravou využívať tie isté letecké nákladné listy pre akúkoľvek povrchovú nákladnú dopravu na miesta alebo z miest na území Ukrajiny a Európskej únie alebo tretích krajín vrátane dopravy na všetky letiská a zo všetkých letísk so zariadením na colné odbavenie a v prípade potreby vrátane práv na dopravu nákladu pod colným dohľadom. V prípade takéhoto nákladu, či už sa presúva povrchovou dopravou, alebo letecky, sa zabezpečí prístup k letiskovému colnému odbaveniu a zariadeniu. Leteckí dopravcovia sa môžu rozhodnúť, že si budú zabezpečovať povrchovú dopravu sami alebo na základe dohody s inými povrchovými dopravcami vrátane povrchovej dopravy, ktorú prevádzkujú iní leteckí dopravcovia alebo nepriami poskytovatelia nákladnej leteckej dopravy. Takéto kombinované nákladné služby možno poskytovať za jednu spoločnú cenu za kombinovanú leteckú a povrchovú dopravu, pokiaľ zasielateľia nie sú uvedení do omylu z hľadiska skutočností týkajúcich sa takejto dopravy.

Na účely prvého pododseku tohto odseku zahŕňa „povrchová preprava“ pozemnú a námornú prepravu.

Prenájom

13. Leteckí dopravcovia každej zmluvnej strany sú oprávnení poskytovať dohodnuté služby s využitím lietadla s posádkou alebo bez nej prenajatého od ktoréhokoľvek leteckého dopravcu vrátane leteckých dopravcov z tretích krajín, za predpokladu, že všetci účastníci takýchto dohôd spĺňajú podmienky stanovené zákonmi a právnymi predpismi, ktoré zmluvné strany bežne uplatňujú pri takýchto dohodách.

Žiadna zmluvná strana nevyžaduje, aby letecký dopravca, ktorý prenajíma lietadlo, vlastnil dopravné práva podľa tejto dohody.

Prenájom lietadla s posádkou leteckým dopravcom Ukrajiny od leteckého dopravcu tretej krajiny alebo leteckým dopravcom Európskej únie od leteckého dopravcu tretej krajiny, ktorá nie je uvedená v prílohe V k tejto dohode, s cieľom využívať práva uvedené v tejto dohode, musí zostať výnimkou alebo musí slúžiť na plnenie dočasných potrieb. Predkladá sa na schválenie vopred orgánu, ktorý vydal licenciu leteckému dopravcovi, ktorý prenajíma lietadlo s posádkou, a príslušnému orgánu druhej zmluvnej strany.

Koncesionárske dohody, dohody o označovaní a dohody o obchodných koncesiách

14. Leteckí dopravcovia každej zmluvnej strany sú oprávnení uzatvárať koncesionárske dohody, dohody o označovaní alebo dohody o obchodných koncesiách so spoločnosťami vrátane leteckých dopravcov každej zmluvnej strany alebo tretích krajín, pokiaľ leteckí dopravcovia majú príslušné oprávnenie a spĺňajú podmienky stanovené v zákonoch a právnych predpisoch, ktoré zmluvné strany uplatňujú na takéto dohody, najmä na tie, ktoré vyžadujú zverejniť totožnosť leteckého dopravcu vykonávajúceho túto službu.

Zastávky v noci

15. Leteckí dopravcovia každej zmluvnej strany majú právo robiť zastávky v noci na letiskách druhej zmluvnej strany, ktoré sú otvorené pre medzinárodnú dopravu.

ČLÁNOK 23

Clá a dane

1. Pri prilete na územie jednej zmluvnej strany lietadlá prevádzkované v rámci medzinárodnej leteckej dopravy leteckými dopravcami druhej zmluvnej strany, ich štandardné vybavenie, palivo, mazivá, spotrebné technické zásoby, pozemné zariadenie, náhradné diely (vrátane motorov), zásoby lietadla (okrem iného vrátane takých položiek ako potraviny, nápoje, liehoviny, tabak a iné výrobky určené na predaj cestujúcim alebo využitie cestujúcimi v obmedzenom množstve počas letu) a ďalšie položky určené na využívanie alebo využívané výhradne v súvislosti s prevádzkou alebo údržbou lietadiel používaných v medzinárodnej leteckej doprave sú na základe reciprocity podľa jej príslušných uplatniteľných právnych predpisov oslobodené od všetkých dovozných obmedzení, daní z majetku, kapitálových poplatkov, colných poplatkov, spotrebných daní a podobných poplatkov a odvodov, ktoré sú:

a) uložené vnútroštátnymi alebo miestnymi orgánmi alebo Európskou úniou a

- b) nie sú založené na cene za poskytované služby, pokiaľ toto zariadenie a zásoby zostávajú na palube lietadla.

2. Na základe reciprocity sú tiež v rámci príslušných uplatniteľných právnych predpisov zmluvnej strany oslobodené od daní, odvodov, ciel a poplatkov uvedených v odseku 1 tohto článku s výnimkou poplatkov vychádzajúcich z ceny za poskytnuté služby:

- a) zásoby v lietadle, ktoré sa privezú alebo dodajú na územie zmluvnej strany a nakladajú na palubu v primeraných množstvách na použitie v odlietajúcom lietadle leteckého dopravcu druhej zmluvnej strany, ktoré sa používa v medzinárodnej leteckej doprave, vrátane prípadov, keď sa takéto zásoby majú používať počas časti letu uskutočnenej nad uvedeným územím;
- b) pozemné zariadenia a náhradné diely (vrátane motorov) dovezené na územie zmluvnej strany na účely servisu, údržby alebo opravy lietadla leteckého dopravcu druhej zmluvnej strany, ktoré sa používa v medzinárodnej leteckej doprave;
- c) palivo, mazivá a spotrebné technické zásoby v lietadle, ktoré sa privezú alebo dodajú na územie zmluvnej strany na použitie v lietadle leteckého dopravcu druhej zmluvnej strany, ktoré sa používa v medzinárodnej leteckej doprave, vrátane prípadov, keď sa takéto zásoby majú používať počas časti letu uskutočnenej nad uvedeným územím;

- d) tlačенý materiál, tak ako ustanovujú colné právne predpisy každej zmluvnej strany, ktoré sa privezú alebo dodajú na územie zmluvnej strany a vezmú sa na palubu na použitie v odlietajúcom lietadle leteckého dopravcu druhej zmluvnej strany, ktoré sa používa v medzinárodnej leteckej doprave, vrátane prípadov, keď sa takéto zásoby majú používať počas časti letu uskutočnenej nad uvedeným územím a
- e) bezpečnostné zariadenia a zariadenia bezpečnostnej ochrany na používanie na letiskách alebo nákladných termináloch.

3. Bez ohľadu na akékoľvek iné ustanovenie, ktoré by bolo v rozpore s týmto ustanovením, nič v tejto dohode nebráni zmluvnej strane v tom, aby uložila dane, odvody, clá alebo poplatky na palivo dodávané na jej území na nediskriminačnom základe na použitie v lietadlách leteckého dopravcu, ktorý prevádzkuje lety medzi dvoma miestami na jej území.

4. Môže sa od nich vyžadovať, aby sa zariadenia a zásoby uvedené v odsekoch 1 a 2 tohto článku držali pod dohľadom alebo kontrolou príslušných orgánov a aby sa neprepravovali bez zaplatenia príslušných ciel a daní.

5. Výnimky stanovené v tomto článku sa uplatňujú tiež vtedy, keď leteckí dopravcovia jednej zmluvnej strany uzavreli s iným leteckým dopravcom, ktorý obdobne využíva takéto výnimky udelené druhou zmluvnou stranou, zmluvu o pôžičke alebo prevode položiek uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku na územie druhej zmluvnej strany.

6. Žiadne ustanovenie tejto dohody nebráni žiadnej zmluvnej strane v tom, aby uložila dane, odvody, clá alebo poplatky na tovar predávaný na iný účel ako na spotrebu na palube pre cestujúcich na úseku služby leteckej dopravy medzi dvoma miestami na jej území, na ktorých je dovolené nastupovanie do lietadla a vystupovanie z lietadla.
7. Batožina a náklad v priamom tranzite cez územie zmluvnej strany sú oslobodené od daní, ciel, poplatkov a iných podobných odvodov, ktoré nevychádzajú z ceny za poskytovanú službu.
8. Bežné palubné vybavenie, ako aj materiály a zásoby, ktoré sa zvyčajne ponechávajú na palube lietadla leteckého dopravcu jednej alebo druhej zmluvnej strany, sa môžu vyložiť na území druhej zmluvnej strany len so súhlasom colných orgánov tohto územia. V takom prípade sa môžu držať pod dohľadom uvedených orgánov až dovtedy, kým sa nevyvezú naspäť alebo sa s nimi v súlade s colnými predpismi nenaloží inak.
9. Ustanoveniami tejto dohody sa neovplyvňuje oblasť DPH, s výnimkou takejto dane uloženej na dovoz. Ustanoveniami tejto dohody sa neovplyvňujú ustanovenia dohovorov uzatvorených medzi členským štátom a Ukrajinou s cieľom predchádzať dvojitému zdaneniu príjmov a kapitálu, ktoré môžu byť v tom čase v platnosti.

ČLÁNOK 24

Užívateľské poplatky za používanie letísk, zariadení leteckej dopravy a služieb

1. Každá zo zmluvných strán zabezpečí, aby užívateľské poplatky, ktoré jej príslušné finančné úrady alebo orgány môžu ukladať leteckým dopravcom druhej zmluvnej strany za používanie leteckej navigácie a riadenia letovej prevádzky, letísk, bezpečnostnej ochrany letectva a príslušných zariadení a služieb, boli spravodlivé, primerané, nie nespravodlivo diskriminačné a spravodlivo rozdelené medzi jednotlivé kategórie užívateľov. Bez toho, aby bol dotknutý článok 9 tejto dohody, môžu tieto poplatky odrážať, ale nie prevyšovať úplné náklady príslušných finančných úradov alebo orgánov na poskytovanie príslušných letiskových zariadení a služieb, zariadení a služieb spojených s bezpečnostnou ochranou letectva na letisku alebo v rámci letiskového systému. V týchto poplatkoch môže byť zahrnutá primeraná návratnosť aktív po započítaní odpisov. Zariadenia a služby, za ktoré sa účtujú poplatky, sa poskytujú efektívne a hospodárne. Takéto poplatky sa v každom prípade stanovia leteckým dopravcom druhej zmluvnej strany za podmienok, ktoré nie sú menej priaznivé ako najpriaznivejšie podmienky dostupné pre akéhokoľvek iného leteckého dopravcu v čase stanovenia poplatkov. Užívateľské poplatky stanovujú príslušné finančné úrady alebo orgány zmluvných strán v národnej alebo cudzej mene.

2. Každá zmluvná strana podporuje alebo vyžaduje v súlade s existujúcimi uplatniteľnými právnymi predpismi konzultácie medzi príslušnými finančnými úradmi alebo orgánmi na jej území a leteckými dopravcami a/alebo ich zastupujúcimi orgánmi, ktoré využívajú služby a zariadenia, a podporuje výmenu takých informácií medzi príslušnými finančnými úradmi alebo orgánmi a leteckými dopravcami alebo ich zastupujúcimi orgánmi, ktoré môžu byť potrebné na presné preskúmanie primeranosti užívateľských poplatkov v súlade so zásadami odseku 1 tohto článku. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby príslušné finančné úrady alebo orgány primeraným spôsobom oznámili užívateľom každú navrhovanú zmenu užívateľských poplatkov, aby mohli uvedené úrady zvážiť názory užívateľov pred vykonaním týchto zmien.

ČLÁNOK 25

Tvorba cien

1. Zmluvné strany umožnia, aby leteckí dopravcovia stanovovali ceny voľne na základe slobodnej a spravodlivej hospodárskej súťaže.
2. Zmluvné strany nevyžadujú, aby sa ceny registrovali alebo oznamovali.

3. Ak sa príslušné orgány ktorejkoľvek zmluvnej strany domnievajú, že akákoľvek cena nie je v súlade s požiadavkami stanovenými v tomto článku, pošlú primerané oznámenie príslušným orgánom druhej zmluvnej strany a môžu požiadať o konzultácie s týmito orgánmi. Príslušné orgány môžu medzi sebou viesť konzultácie s cieľom prediskutovať, ako sú ceny, ktoré môžu byť nespravodlivé, neopodstatnené, diskriminačné alebo dotované. Tieto konzultácie sa musia uskutočniť najneskôr 30 dní od dátumu prijatia žiadosti.

ČLÁNOK 26

Konkurenčné prostredie

1. V rámci rozsahu pôsobnosti tejto dohody sa hlava IV dohody o pridružení alebo akejkoľvek následnej dohody medzi Európskou úniou, jej členskými štátmi a Ukrajinou uplatňujú, okrem prípadov, keď sú do tejto dohody zahrnuté podrobnejšie pravidlá týkajúce sa hospodárskej súťaže a štátnej pomoci pre odvetvie letectva.
2. Zmluvné strany potvrdzujú, že ich spoločným cieľom je spravodlivé a konkurenčné prostredie na prevádzku služieb leteckej dopravy. Zmluvné strany uznávajú, že spravodlivé konkurenčné praktiky zo strany leteckých dopravcov sa s najväčšou pravdepodobnosťou uplatňujú vtedy, keď títo leteckí dopravcovia pôsobia na plne komerčnej báze a nie sú dotovaní štátom.

3. Štátna pomoc, ktorá naruša hospodársku súťaž alebo hrozí jej narušením uprednostnením určitých spoločností, podnikov alebo určitých leteckých produktov alebo služieb, nie je zlučiteľná s riadnym fungovaním tejto dohody, pretože môže ovplyvniť obchod medzi zmluvnými stranami v odvetví letectva.
4. Pokiaľ ide o štátnu pomoc, akýkoľvek postup v rozpore s týmto článkom sa posúdi na základe kritérií, ktoré vyplývajú z uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže platných v Európskej únii, a najmä tých, ktoré sú uvedené v prílohe VII k tejto dohode.
5. Ak jedna zmluvná strana zistí, že na území druhej zmluvnej strany sú podmienky, najmä z hľadiska dotácií, ktoré by nepriaznivo ovplyvnili spravodlivé a rovnaké príležitosti jej leteckých dopravcov, pokiaľ ide o ich konkurencieschopnosť, môže druhej zmluvnej strane predložiť pripomienky. Okrem toho môže požiadať o zasadnutie spoločného výboru, ako sa ustanovuje v článku 29 tejto dohody. Konzultácie sa začnú do 30 dní od prijatia takejto žiadosti. Nedosiahnutie uspokojivej dohody v lehote 30 dní od začatia konzultácií je dôvodom, aby zmluvná strana, ktorá požiadala o konzultácie, prijala opatrenie, ktorým leteckému dopravcovi (leteckým dopravcom) tejto zmluvnej strany zamietne, zruší, pozastaví alebo obmedzí oprávnenia v súlade s článkom 19 tejto dohody.
6. Opatrenia uvedené v odseku 5 tohto článku sú vhodné, primerané a ich rozsah pôsobnosti a trvanie sa obmedzuje na to, čo je nevyhnutne potrebné. Opatrenia sú výlučne zamerané na leteckého dopravcu alebo leteckých dopravcov, ktorí využívajú výhody dotácií alebo podmienok uvedených v tomto článku, a nie je ním dotknuté právo ktorejkoľvek zo zmluvných strán prijať opatrenie podľa článku 31 tejto dohody.

7. Každá zmluvná strana sa po zaslaní oznámenia druhej zmluvnej strane môže obrátiť na orgány štátnej správy na území druhej zmluvnej strany vrátane orgánov na štátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni, aby prerokovali záležitosti týkajúce sa tohto článku.
8. Žiadne ustanovenie v tejto dohode neobmedzuje ani neohrozuje právomoc orgánov zmluvných strán pre hospodársku súťaž, podľa ktorej všetky záležitosti týkajúce sa presadzovania zákonov o hospodárskej súťaži patria do ich výlučnej právomoci. Každé opatrenie prijaté podľa tohto článku sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté opatrenia prijaté týmito orgánmi, ktoré sú v plnej miere nezávislé od opatrení prijatých podľa tohto článku.
9. Týmto článkom nie sú dotknuté zákony ani právne predpisy zmluvných strán, pokiaľ ide o záväzky služieb vo verejnom záujme na územiach zmluvných strán.
10. Zmluvné strany si budú navzájom vymieňať informácie berúc pri tom do úvahy obmedzenia, ktoré vyplývajú z požiadaviek služobného a obchodného tajomstva.

ČLÁNOK 27

Štatistiky

1. Každá zmluvná strana poskytne druhej zmluvnej strane štatistiky, ako sa vyžaduje v súlade s vnútroštátnymi zákonmi a právnymi predpismi, a na požiadanie aj iné dostupné štatistické údaje, ktoré možno odôvodnene vyžadovať na účely preskúmania prevádzky služieb leteckej dopravy.

2. Zmluvné strany spolupracujú v rámci spoločného výboru s cieľom uľahčiť vzájomnú výmenu štatistických informácií na účely monitorovania rozvoja služieb leteckej dopravy podľa tejto dohody.

HLAVA IV

INŠTITUCIONÁLNE USTANOVENIA

ČLÁNOK 28

Výklad a presadzovanie

1. Zmluvné strany prijímú všetky vhodné opatrenia, či už všeobecné, alebo konkrétne, na zabezpečenie splnenia záväzkov vyplývajúcich z tejto dohody a zdržia sa akýchkoľvek opatrení, ktoré by ohrozili dosiahnutie cieľov tejto dohody.
2. Každá zmluvná strana je na svojom vlastnom území zodpovedná za riadne presadzovanie tejto dohody. Ukrajina je zodpovedná aj za vykonávanie svojich právnych predpisov prijatých s cieľom začleniť do svojho právneho systému požiadavky a normy aktov Európskej únie súvisiace s civilným letectvom, ktoré sú uvedené v prílohe I k tejto dohode.

3. Každá zmluvná strana poskytne druhej zmluvnej strane všetky potrebné informácie a pomoc v súvislosti s vyšetrovaniami prípadných porušení ustanovení tejto dohody, ktoré uskutočňuje táto druhá zmluvná strana podľa príslušných kompetencií ustanovených v tejto dohode.

4. Vždy keď zmluvné strany konajú podľa právomocí, ktoré im boli touto dohodou udelené, vo veciach, ktoré sú predmetom zásadného záujmu druhej zmluvnej strany a ktoré sa týkajú orgánov, spoločností alebo podnikov druhej zmluvnej strany, musia byť o tom príslušné orgány druhej zmluvnej strany riadne informované a pred prijatím konečného rozhodnutia musia mať príležitosť vyjadriť sa.

5. Pokiaľ sú ustanovenia tejto dohody a ustanovenia aktov špecifikovaných v prílohe I k tejto dohode v zásade zhodné s príslušnými pravidlami zmlúv o EÚ a aktmi prijatými podľa zmlúv o EÚ, vykladajú sa tieto ustanovenia pri vykonávaní a uplatňovaní v súlade so súvisiacimi rozsudkami Súdneho dvora Európskej únie, ďalej len „Súdny dvor“, a s rozhodnutiami Európskej komisie.

ČLÁNOK 29

Spoločný výbor

1. Týmto sa zriaďuje spoločný výbor zložený zo zástupcov zmluvných strán, ktorý je zodpovedný za správu tejto dohody a zabezpečuje jej riadne vykonávanie. Na tento účel predkladá odporúčania a prijíma rozhodnutia v prípadoch, ktoré sú výslovne stanovené v tejto dohode.

2. Rozhodnutia spoločného výboru sa prijímajú na základe konsenzu a sú pre zmluvné strany záväzné. Zmluvné strany ich uplatnia v súlade so svojimi vnútornými postupmi. Zmluvné strany sa budú navzájom informovať o ukončení týchto postupov a dátume nadobudnutia účinnosti rozhodnutí. Ak rozhodnutie spoločného výboru obsahuje povinnosť, aby zmluvná strana prijala opatrenie, táto zmluvná strana prijme potrebné opatrenia a informuje o tom spoločný výbor.
3. Spoločný výbor prijme na základe rozhodnutia vlastný rokovací poriadok.
4. Spoločný výbor sa schádza podľa potreby a na žiadosť zmluvnej strany.
5. Zmluvná strana môže požiadať o zvolanie zasadnutia spoločného výboru s cieľom vyriešiť akúkoľvek otázku, ktorá sa týka výkladu alebo uplatňovania tejto dohody. Také zasadnutie sa začne v čo najskoršom možnom termíne a najneskôr do dvoch mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, ak sa zmluvné strany nedohodnú inak.
6. Na účely riadneho vykonávania tejto dohody si zmluvné strany vymieňajú informácie a na požiadanie ktorejkoľvek zmluvnej strany uskutočňujú v rámci spoločného výboru konzultácie.
7. Ak podľa názoru jednej zo zmluvných strán druhá zmluvná strana riadne nevykonáva rozhodnutie spoločného výboru, príslušná zmluvná strana môže požiadať, aby danú otázku prerokoval spoločný výbor. Ak spoločný výbor nemôže otázku vyriešiť do dvoch mesiacov od jej postúpenia, žiadajúca zmluvná strana môže prijať primerané ochranné opatrenia podľa článku 31 tejto dohody.

8. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 2 tohto článku, ak spoločný výbor neprijme rozhodnutie v otázke, ktorá mu bola postúpená, do šiestich mesiacov od dátumu postúpenia môžu zmluvné strany prijať primerané predbežné ochranné opatrenia podľa článku 31 tejto dohody.
9. Spoločný výbor preskúma v súlade s článkom 20 tejto dohody otázky týkajúce sa obojstranných investícií väčšinového vlastníctva alebo zmeny účinnej kontroly leteckých dopravcov zmluvných strán.
10. Spoločný výbor rozvíja spoluprácu aj prostredníctvom:
- a) preskúmania podmienok trhu, ktoré ovplyvňujú leteckú dopravu podľa tejto dohody;
 - b) riešenia a čo najúčinnnejšieho vyriešenia problémov podnikania, ktoré môžu okrem iného obmedzovať prístup na trh a hladké prevádzkovanie služieb podľa tejto dohody ako prostriedok na zabezpečenie rovnakých podmienok, zbližovania v oblasti regulácie a prostredníctvom minimalizácie regulačného zaťaženia obchodných subjektov;
 - c) podpory konzultácií na úrovni expertov o nových legislatívnych alebo regulačných iniciatívach a trendoch, ako aj prijatia nových nástrojov medzinárodných verejných a súkromných leteckých právnych predpisov, najmä v oblasti bezpečnostnej ochrany, bezpečnosti, životného prostredia, leteckej infraštruktúry (vrátane prevádzkových intervalov), letísk, priemyselnej spolupráce, manažmentu letovej prevádzky, konkurenčného prostredia a ochrany spotrebiteľa;

- d) pravidelného skúmania sociálnych účinkov tejto dohody pri jej vykonávaní, a to najmä v oblasti zamestnanosti, a vypracovaním vhodných reakcií na obavy, pri ktorých sa zistí, že sú oprávnené;
- e) hľadania potenciálnych oblastí ďalšieho rozvoja tejto dohody vrátane vypracúvania odporúčaní týkajúcich sa zmien tejto dohody;
- f) konsenzuálnej zhody na návrhoch, prístupoch alebo dokumentoch procedurálnej povahy priamo súvisiacich s fungovaním tejto dohody;
- g) posudzovania a rozvíjania technickej pomoci v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda, a
- h) zintenzívnenia spolupráce na príslušných medzinárodných fórach a vynaložením úsilia na stanovenie koordinovaných pozícií.

ČLÁNOK 30

Riešenie sporov a arbitráž

1. V prípade, že medzi zmluvnými stranami vznikne spor týkajúci sa výkladu alebo uplatňovania tejto dohody, v prvom rade sa ho usilujú vyriešiť prostredníctvom formálnych konzultácií v rámci spoločného výboru v súlade s článkom 29 ods. 5 tejto dohody. V prípadoch, keď spoločný výbor prijíma rozhodnutia podľa tohto postupu v súvislosti s výkladom alebo uplatňovaním požiadaviek a noriem uvedených v prílohe I k tejto dohode, takéto rozhodnutia musia rešpektovať rozsudky Súdneho dvora týkajúce sa výkladu príslušných požiadaviek a noriem, ako aj rozhodnutia Európskej komisie, ktoré sú prijaté podľa príslušných požiadaviek a noriem.

2. Každá zmluvná strana môže postúpiť akýkoľvek spor týkajúci sa uplatňovania alebo výkladu tejto dohody, ktorý nebolo možné vyriešiť v súlade s odsekom 1 tohto článku, a to arbitrážnemu súdu zloženému z troch arbitrov v súlade s týmto postupom:

- a) každá zmluvná strana vymenuje arbitra do 60 dní odo dňa prijatia oznámenia žiadosti o arbitráž arbitrážnym súdom, ktorú adresovala druhá zmluvná strana diplomatickou cestou; tretí arbiter by mal byť vymenovaný týmito dvoma arbitrami do ďalších 60 dní. Ak niektorá zo zmluvných strán nevymenuje arbitra v rámci dohodnutého obdobia, alebo ak tretí arbiter nie je vymenovaný v rámci dohodnutého obdobia, môže každá zmluvná strana požiadať predsedu rady ICAO, aby podľa potreby vymenoval arbitra alebo arbitrov. Ak je predseda rady ICAO rovnakej štátnej príslušnosti ako jedna zo zmluvných strán, vymenovanie uskutoční služobne najvyššie postavený podpredseda rady ICAO, ktorý nie je vylúčený z uvedeného dôvodu;
- b) tretí arbiter vymenovaný podľa podmienok uvedených v písmene a) je štátnym príslušníkom tretieho štátu a vykonáva funkciu predsedu arbitrážneho súdu;
- c) arbitrážny súd schváli svoj rokovací poriadok a
- d) s výhradou konečného rozhodnutia arbitrážneho súdu sa počiatočné výdavky arbitrážneho konania rozdelia rovnakým dielom medzi zmluvné strany.

3. Na žiadosť niektorej zmluvnej strany môže arbitrážny súd nariadiť druhej zmluvnej strane, aby vykonala dočasné nápravné opatrenia do vynesenia konečného rozhodnutia súdu.

4. Akékoľvek predbežné rozhodnutie alebo konečné rozhodnutie arbitrážneho súdu je pre zmluvné strany záväzné. Arbitrážny súd sa usiluje o prijatie akéhokoľvek predbežného rozhodnutia alebo konečného rozhodnutia na základe konsenzu. V prípade, že konsenzus nie je možný, prijíma svoje rozhodnutia väčšinovým hlasovaním.

5. Ak jedna zo zmluvných strán nekoná v súlade s rozhodnutím arbitrážneho súdu prijatým podľa podmienok tohto článku do 30 dní od dátumu prijatia oznámenia uvedeného rozhodnutia, môže druhá zmluvná strana počas obdobia nekonania prvej zmluvnej strany obmedziť, pozastaviť alebo zrušiť práva alebo výsady, ktoré udelila podľa podmienok tejto dohody zmluvnej strane, ktorá túto dohodu neplní.

ČLÁNOK 31

Ochranné opatrenia

1. Bez toho, aby boli dotknuté články 7 a 8 tejto dohody a hodnotenia bezpečnosti a bezpečnostnej ochrany uvedené v prílohe III k tejto dohode, môže zmluvná strana prijať vhodné ochranné opatrenia, ak sa domnieva, že druhá zmluvná strana si neplní povinnosti v rámci tejto dohody. Ochranné opatrenia sú obmedzené, pokiaľ ide o rozsah a trvanie, na to, čo je bezpodmienečne potrebné na nápravu situácie alebo udržanie rovnováhy tejto dohody. Prednosť majú také opatrenia, ktoré čo najmenej narušia fungovanie tejto dohody.

2. Zmluvná strana, ktorá uvažuje o prijatí ochranných opatrení, to bezodkladne oznámi prostredníctvom spoločného výboru druhej zmluvnej strane a predloží všetky príslušné informácie.

3. Zmluvné strany bezodkladne začnú konzultácie v spoločnom výbore s cieľom nájsť vzájomne prijateľné riešenie.
4. Bez toho, aby boli dotknuté články 7 a 8 tejto dohody, môže dotknutá zmluvná strana prijať ochranné opatrenia až po uplynutí jedného mesiaca odo dňa oznámenia podľa odseku 2 tohto článku, okrem prípadov, keď bol konzultačný postup podľa odseku 3 tohto článku ukončený pred uplynutím uvedenej lehoty.
5. Dotknutá zmluvná strana bezodkladne oznámi prijaté opatrenia spoločnému výboru a poskytne všetky príslušné informácie.
6. Každé opatrenie podľa tohto článku sa pozastaví, len čo neplniaca zmluvná strana splní ustanovenia tejto dohody.

ČLÁNOK 32

Poskytovanie informácií

Zástupcovia, delegáti a experti zmluvných strán, ako aj úradníci konajúci v rámci tejto dohody sú povinní aj po skončení výkonu svojich povinností neposkytovať tretím stranám žiadne informácie, na ktoré sa vzťahuje služobné tajomstvo, najmä príslušné informácie týkajúce sa bezpečnostnej ochrany a informácie o spoločnostiach alebo podnikoch, ich obchodných vzťahoch a zložkách nákladov.

ČLÁNOK 33

Prechodné ustanovenia

1. V prílohe III k tejto dohode sa stanovujú prechodné ustanovenia a súvisiace prechodné obdobia, ktoré sa uplatňujú medzi zmluvnými stranami.
2. Postupný prechod Ukrajiny na účinné vykonávanie požiadaviek a noriem aktov Európskej únie súvisiacich s civilným letectvom, ktoré sú uvedené v prílohe I k tejto dohode, a splnenie podmienok podľa prílohy III k tejto dohode podlieha posúdeniu, ktoré vykoná Európska komisia v spolupráci s Ukrajinou a pokiaľ ide o bezpečnosť letectva, podlieha kontrolám dodržiavania noriem, ktoré vykoná EASA v súlade s požiadavkami a normami uvedenými v prílohe I časti C k tejto dohode.

Ak je Ukrajina presvedčená, že príslušné právne požiadavky a normy sú začlenené do ukrajinských právnych predpisov a že sa vykonávajú, informuje Európsku komisiu, že by mala vykonať posúdenie.

3. Ak Európska komisia usúdi, že Ukrajina splňa príslušné požiadavky a normy, predloží túto záležitosť spoločnému výboru, aby mohla prijať rozhodnutie, že Ukrajina je spôsobilá na prechod do ďalšieho prechodného obdobia, alebo že splňa všetky tieto požiadavky.

4. Ak Európska komisia usúdi, že Ukrajina nespĺňa príslušné požiadavky a normy, oznámi to spoločnému výboru. Európska komisia potom odporučí Ukrajine konkrétne zlepšenia a určí, po porade s Ukrajinou, vykonávacie obdobie, počas ktorého sa príslušné nedostatky môžu primerane riešiť. Pred skončením tohto vykonávacieho obdobia sa uskutoční druhé alebo podľa potreby aj ďalšie posúdenie účinného a uspokojivého vykonania odporúčaných zlepšení.

5. Ak Európska komisia usúdi, že príslušné nedostatky boli vyriešené, predloží záležitosť spoločnému výboru, aby prijal zodpovedajúce rozhodnutie, ako sa stanovuje v odseku 3 tohto článku.

ČLÁNOK 34

Vzťah k iným dohodám a/alebo dojednaniám

1. Ustanovenia tejto dohody majú prednosť pred príslušnými ustanoveniami bilaterálnych dohôd o leteckej doprave a/alebo dojednaní medzi zmluvnými stranami.

2. Bez ohľadu na odsek 1 tohto článku sa ustanovenia týkajúce sa vlastníctva, dopravných práv, kapacity, frekvencie, typu alebo zmeny lietadla, spoločného označovania liniek a tvorby cien bilaterálnej dohody alebo dojednaní medzi Ukrajinou a Európskou úniou alebo členským štátom EÚ uplatňujú medzi zmluvnými stranami, ak je takáto bilaterálna dohoda a/alebo dojednanie výhodnejšie, pokiaľ ide o slobodu príslušných leteckých dopravcov, alebo inak výhodnejšie a ak nedochádza k diskriminácii medzi členskými štátmi EÚ a ich štátnymi príslušníkmi. To isté platí pre ustanovenia, na ktoré sa nevzťahuje táto dohoda.

3. Ak sa zmluvné strany stanú účastníkmi multilaterálnej dohody alebo schvália rozhodnutie prijaté ICAO alebo inou medzinárodnou organizáciou, ktorým sa riešia záležitosti, ktoré sú predmetom tejto dohody, uskutočnia v spoločnom výbore konzultácie s cieľom určiť, či by sa táto dohoda mala revidovať s cieľom zohľadniť takýto vývoj.

ČLÁNOK 35

Finančné ustanovenia

Bez toho, aby bol dotknutý článok 5 ods. 1 písm. b) tejto dohody, zmluvné strany pridelia potrebné finančné zdroje, vrátane tých, ktoré súvisia so spoločným výborom, na vykonávanie tejto dohody na ich príslušných územiach.

HLAVA V

NADOBUDNUTIE PLATNOSTI, REVÍZIA, UKONČENIE A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 36

Zmeny

1. Spoločný výbor môže po návrhu jednej zo zmluvných strán a v súlade s týmto článkom rozhodnúť na základe konsenzu o úprave príloh k tejto dohode, ako sa stanovuje v článku 15 ods. 3 písm. a) tejto dohody.
2. Zmeny príloh k tejto dohode nadobudnú účinnosť po tom, ako zmluvné strany ukončia potrebné vnútorné postupy.
3. Na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany a v súlade s príslušnými postupmi zohľadňujúc možné odporúčania spoločného výboru sa táto dohoda preskúma vzhľadom na uplatňovanie jej ustanovení s cieľom zvážiť všetky potrebné budúce zmeny. Akákoľvek výsledná zmena tejto dohody nadobúda účinnosť, ako sa stanovuje v článku 38 tejto dohody.

ČLÁNOK 37

Vypovedanie dohody

Ktorákoľvek zmluvná strana môže kedykoľvek písomne oznámiť diplomatickou cestou druhej zmluvnej strane svoje rozhodnutie vypovedať túto dohodu. Takéto oznámenie sa súčasne zašle ICAO. Platnosť tejto dohody sa skončí o polnoci greenwichského stredného času na konci dopravnej sezóny Medzinárodného združenia leteckých prepravcov trvajúcej jeden rok odo dňa písomného oznámenia o ukončení, pokiaľ nie je toto oznámenie zrušené vzájomnou dohodou zmluvných strán pred uplynutím tohto obdobia.

ČLÁNOK 38

Nadobudnutie účinnosti a predbežné vykonávanie

1. Táto dohoda podlieha ratifikácii alebo schváleniu signatármi v súlade s ich vlastnými postupmi.

2. Táto dohoda nadobúda platnosť prvým dňom druhého mesiaca odo dňa poslednej nóty v rámci výmeny diplomatických nôt medzi zmluvnými stranami, ktorou sa potvrdzuje ukončenie všetkých postupov potrebných na nadobudnutie platnosti tejto dohody. Na účely tejto výmeny Ukrajina doručí Generálnemu sekretariátu Rady Európskej únie svoju diplomatickú nótu adresovanú Európskej únii a jej členským štátom a Generálny sekretariát Rady Európskej únie doručí Ukrajine diplomatickú nótu Európskej únie a jej členských štátov. Diplomatická nóta Európskej únie a jej členských štátov obsahuje oznámenia všetkých členských štátov, ktorými potvrdzujú ukončenie svojich postupov potrebných na nadobudnutie platnosti tejto dohody.
3. Bez ohľadu na odsek 2 tohto článku zmluvné strany súhlasia s tým, že budú túto dohodu predbežne vykonávať v súlade s vnútornými postupmi alebo vnútroštátnymi právnymi predpismi od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po dni poslednej nóty, ktorou si zmluvné strany vzájomne oznámili ukončenie príslušných vnútroštátnych postupov umožňujúcich predbežné uplatňovanie alebo prípadne uzavretie tejto dohody.
4. Depozitárom tejto dohody je Generálny tajomník Rady Európskej únie.

ČLÁNOK 39

Registrácia v ICAO a na sekretariáte Organizácie Spojených národov

Túto dohodu a všetky jej zmeny po nadobudnutí jej platnosti Ukrajina zaregistruje v Medzinárodnej organizácii civilného letectva a na sekretariáte Organizácie Spojených národov v súlade s článkom 102 Charty Organizácie Spojených národov.

ČLÁNOK 40

Autentické znenia

Táto dohoda je vyhotovená v dvoch vyhotoveniach v anglickom, bulharskom, českom, dánskom, estónskom, fínskom, francúzskom, gréckom, holandskom, chorvátskom, írskom, litovskom, lotyšskom, maďarskom, maltskom, nemeckom, poľskom, portugalskom, rumunskom, slovenskom, slovinskom, španielskom, švédskom, talianskom a ukrajinskom jazyku, pričom každé znenie je rovnako autentické.

NA DÔKAZ TOHO dolupodpísaní riadne splnomocnení zástupcovia podpísali túto dohodu.

V ..., ...,

Za Belgické kráľovstvo,

Za Bulharskú republiku,

Za Českú republiku,

Za Dánske kráľovstvo,

Za Spolkovú republiku Nemecko,

Za Estónsku republiku,

Za Írsko,

Za Helénsku republiku,

Za Španielske kráľovstvo,

Za Francúzsku republiku,

Za Chorvátsku republiku,

Za Taliansku republiku,

Za Cyperskú republiku,

Za Lotyšskú republiku,

Za Litovskú republiku,

Za Luxemburské veľkovoľvodstvo,

Za Maďarsko,

Za Maltskú republiku,

Za Holandské kráľovstvo,

Za Rakúsku republiku,

Za Poľskú republiku,

Za Portugalskú republiku,

Za Rumunsko,

Za Slovinskú republiku,

Za Slovenskú republiku,

Za Fínsku republiku,

Za Švédske kráľovstvo,

Za Európsku úniu

Za Ukrajinu

**ZOZNAM UPLATNITEĽNÝCH POŽIADAVIEK A NORIEM, KTORÉ PRIJALA EURÓPSKA
ÚNIA V OBLASTI CIVILNÉHO LETECTVA, KTORÉ SA MAJÚ STAŤ SÚČASŤOU
PRÁVNÝCH PREDPISOV UKRAJINY**

Uplatniteľné požiadavky a normy nasledujúcich aktov Európskej únie sa začlenia do ukrajinských právnych predpisov a považujú sa za súčasť tejto dohody a sú uplatniteľné v súlade s touto dohodou a prílohou III k tejto dohode, ak nie je uvedené inak. Ak je to potrebné, konkrétne úpravy každého jednotlivého aktu sa uvádzajú v tejto prílohe.

Uplatniteľné požiadavky a normy aktov uvedených v tejto prílohe sú záväzné pre zmluvné strany a sú, alebo sa stanú, súčasťou ich vnútorného právneho poriadku v týmto spôsobom:

- a) nariadenia a smernice Európskej únie sú záväzné pre Európsku úniu a jej členské štáty v súlade so zmluvami o EÚ;
- b) vnútroštátny právny predpis Ukrajiny prijatý s cieľom vykonávať ustanovenia príslušných nariadení a smerníc Európskej únie je právne záväzný pre Ukrajinu, pričom o forme a spôsobe vykonania rozhodne Ukrajina.

A. PRÍSTUP NA TRH A SÚVISIACE ZÁLEŽITOSTI

č. 1008/2008

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve,

Uplatniteľné požiadavky a normy: kapitola IV.

č. 95/93

Nariadenie Rady (EHS) č. 95/93 z 18. januára 1993 o spoločných pravidlách pridelovania prevádzkových intervalov na letiskách Spoločenstva,

zmenené:

nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 894/2002 z 27. mája 2002, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 95/93 o spoločných pravidlách pridelovania prevádzkových intervalov na letiskách Spoločenstva,

nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1554/2003 z 22. júla 2003, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 95/93 o spoločných pravidlách pridelovania prevádzkových intervalov na letiskách Spoločenstva,

nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 793/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 95/93 o spoločných pravidlách pridelovania prevádzkových intervalov na letiskách Spoločenstva.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 12, článok 14 a článok 14a ods. 2.

Pokiaľ ide o uplatňovanie článku 12 ods. 2, výraz „Komisia“ sa vykladá ako „spoločný výbor“.

č. 96/67

Smernica Rady 96/67/ES z 15. októbra 1996 o prístupe k trhu služieb pozemnej obsluhy na letiskách Spoločenstva.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 25 a príloha.

Pokiaľ ide o uplatňovanie článku 10, výraz „členské štáty“ sa vykladá ako „členské štáty EÚ“.

Pokiaľ ide o uplatňovanie článku 20 ods. 2, výraz „Komisia“ sa vykladá ako „spoločný výbor“.

č. 785/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 785/2004 z 21. apríla 2004 o požiadavkách na poistenie leteckých dopravcov a prevádzkovateľov lietadiel,

zmenené:

nariadením Komisie (EÚ) č. 285/2010 zo 6. apríla 2010, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 785/2004 o požiadavkách na poistenie leteckých dopravcov a prevádzkovateľov lietadiel.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 8 a článok 10 ods. 2.

č. 2009/12

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/12/ES z 11. marca 2009 o letiskových poplatkoch.

Uplatniteľné požiadavky a normy: všetky okrem článku 12 ods. 1, článku 13 a článku 14.

B. MANAŽMENT LETOVEJ PREVÁDZKY

č. 549/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004 z 10. marca 2004, ktorým sa stanovuje rámec na vytvorenie jednotného európskeho neba (rámcové nariadenie),

zmenené:

nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1070/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 549/2004, (ES) č. 550/2004, (ES) č. 551/2004 a (ES) č. 552/2004 s cieľom zlepšiť výkonnosť a udržateľnosť európskeho systému leteckej dopravy.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 4, článok 6 a články 9 až 14.

č. 550/2004

Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 550/2004 z 10. marca 2004 o poskytovaní letových navigačných služieb v jednotnom európskom nebi (nariadenie o poskytovaní služieb),

zmenené:

nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1070/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 549/2004, (ES) č. 550/2004, (ES) č. 551/2004 a (ES) č. 552/2004 s cieľom zlepšiť výkonnosť a udržateľnosť európskeho systému leteckej dopravy.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 19, prílohy I a II.

č. 551/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 551/2004 z 10. marca 2004 o organizácii a využívaní vzdušného priestoru v jednotnom európskom nebi (nariadenie o vzdušnom priestore),

zmenené:

nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1070/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 549/2004, (ES) č. 550/2004, (ES) č. 551/2004 a (ES) č. 552/2004 s cieľom zlepšiť výkonnosť a udržateľnosť európskeho systému leteckej dopravy.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 11.

č. 552/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 z 10. marca 2004 o interoperabilite siete manažmentu letovej prevádzky v Európe (nariadenie o interoperabilite),

zmenené:

nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1070/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 549/2004, (ES) č. 550/2004, (ES) č. 551/2004 a (ES) č. 552/2004 s cieľom zlepšiť výkonnosť a udržateľnosť európskeho systému leteckej dopravy.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 12, prílohy I až V.

Vykonávacie právne predpisy

č. 691/2010

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 691/2010 z 29. júla 2010, ktorým sa stanovuje systém výkonnosti letových navigačných služieb a sieťových funkcií a mení a dopĺňa nariadenie Komisie (ES) č. 2096/2005, ktorým sa ustanovujú spoločné požiadavky na poskytovanie leteckých navigačných služieb,

zmenené:

nariadením Komisie (EÚ) č. 677/2011 zo 7. júla 2011, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania funkcií siete manažmentu letovej prevádzky (ATM) a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 691/2010,

nariadením Komisie (EÚ) č. 1216/2011 z 24. novembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Komisie (EÚ) č. 691/2010, ktorým sa stanovuje systém výkonnosti letových navigačných služieb a sieťových funkcií,

nariadením Komisie (EÚ) č. 390/2013 z 3. mája 2013, ktorým sa stanovuje systém výkonnosti leteckých navigačných služieb a sieťových funkcií.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 25, prílohy I až IV.

č. 1794/2006

Nariadenie Komisie (ES) č. 1794/2006 zo 6. decembra 2006, ktorým sa stanovuje spoločný systém spoplatňovania leteckých navigačných služieb,

zmenené:

nariadením Komisie (EÚ) č. 1191/2010 zo 16. decembra 2010, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Komisie (ES) č. 1794/2006, ktorým sa stanovuje spoločný systém spoplatňovania leteckých navigačných služieb,

nariadením Komisie (EÚ) č. 391/2013 z 3. mája 2013, ktorým sa stanovuje spoločný systém spoplatňovania leteckých navigačných služieb.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 17, prílohy I až VI.

č. 482/2008

Nariadenie Komisie (ES) č. 482/2008 z 30. mája 2008, ktorým sa ustanovuje systém zaistenia bezpečnosti softvéru, ktorý majú implementovať poskytovatelia leteckých navigačných služieb, a ktorým sa mení a dopĺňa príloha II k nariadeniu (ES) č. 2096/2005,

zmenené:

nariadením Komisie (EÚ) č. 1035/2011 zo 17. októbra 2011, ktorým sa ustanovujú spoločné požiadavky na poskytovanie leteckých navigačných služieb a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 482/2008 a nariadenie (EÚ) č. 691/2010.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 6, prílohy I až II.

č. 1034/2011

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1034/2011 zo 17. októbra 2011 o dohľade nad bezpečnosťou v manažmente letovej prevádzky a letových navigačných službách, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 691/2010.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 19.

č. 1035/2011

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1035/2011 zo 17. októbra 2011, ktorým sa ustanovujú spoločné požiadavky na poskytovanie leteckých navigačných služieb a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 482/2008 a nariadenie (EÚ) č. 691/2010,

zmenené:

Vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 923/2012 z 26. septembra 2012, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá lietania a prevádzkové ustanovenia týkajúce sa služieb a postupov v letovej prevádzke a ktorým sa mení a dopĺňa vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 1035/2011 a nariadenia (ES) č. 1265/2007, (ES) č. 1794/2006, (ES) č. 730/2006, (ES) č. 1033/2006 a (EÚ) č. 255/2010.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 14, prílohy I až V.

č. 409/2013

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 409/2013 z 3. mája 2013 o vymedzení spoločných projektov, vytvorení riadiacej štruktúry a určení stimulov na podporu vykonávania európskeho riadiaceho plánu manažmentu letovej prevádzky.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 15.

č. 2150/2005

Nariadenie Komisie (ES) č. 2150/2005 z 23. decembra 2005, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá pružného využívania vzdušného priestoru.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 9 a príloha.

č. 730/2006

Nariadenie Komisie (ES) č. 730/2006 z 11. mája 2006 o klasifikácii vzdušného priestoru a prístupe letov podľa pravidiel letu za viditeľnosti nad letovú hladinu 195.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 4.

č. 255/2010

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 255/2010 z 25. marca 2010, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá manažmentu toku letovej prevádzky.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 15.

č. 176/2011

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 176/2011 z 24. februára 2011 o informáciách, ktoré sa majú poskytnúť pred vytvorením a zmenou funkčného bloku vzdušného priestoru.

č. 923/2012

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 923/2012 z 26. septembra 2012, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá lietania a prevádzkové ustanovenia týkajúce sa služieb a postupov v letovej prevádzke a ktorým sa mení a dopĺňa vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 1035/2011 a nariadenia (ES) č. 1265/2007, (ES) č. 1794/2006, (ES) č. 730/2006, (ES) č. 1033/2006 a (EÚ) č. 255/2010.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 10 a príloha.

č. 1032/2006

Nariadenie Komisie (ES) č. 1032/2006 zo 6. júla 2006, ktorým sa ustanovujú požiadavky na automatické systémy na výmenu letových údajov na účely oznamovania, koordinácie a odovzdávania letov medzi stanovišťami riadenia letovej prevádzky,

zmenené:

nariadením Komisie (ES) č. 30/2009 zo 16. januára 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1032/2006 o požiadavkách na automatické systémy na výmenu letových údajov na účely podpory služieb dátových spojení.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 10, prílohy I až V.

č. 1033/2006

Nariadenie Komisie (ES) č. 1033/2006 zo 4. júla 2006, ktorým sa ustanovujú požiadavky na postupy pre letové plány v predletovej fáze pre jednotný európsky vzdušný priestor,

zmenené:

nariadením Komisie (EÚ) č. 428/2013 z 8. mája 2013, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1033/2006, pokiaľ ide o ustanovenia ICAO uvedené v článku 3 ods. 1, a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 929/2010.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 5 a príloha.

č. 633/2007

Nariadenie Komisie (ES) č. 633/2007 zo 7. júna 2007, ktorým sa ustanovujú požiadavky na uplatňovanie protokolu prenosu letových správ na účely oznamovania, koordinácie a odovzdávania letov medzi stanovišťami riadenia letovej prevádzky,

zmenené:

nariadením Komisie (EÚ) č. 283/2011 z 22. marca 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 633/2007, pokiaľ ide o prechodné opatrenia uvedené v článku 7.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 7, druhá a tretia veta článku 8, prílohy I až IV.

č. 29/2009

Nariadenie Komisie (ES) č. 29/2009 zo 16. januára 2009, ktorým sa ustanovujú požiadavky na služby dátového spojenia pre spoločný európsky vzdušný priestor.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 14, prílohy I až VII.

č. 262/2009

Nariadenie Komisie (ES) č. 262/2009 z 30. marca 2009, ktorým sa ustanovujú požiadavky na koordinované pridelovanie a využívanie výzvových kódov pre mód S v jednotnom európskom vzdušnom priestore.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 12, prílohy I až VI.

č. 73/2010

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 73/2010 z 26. januára 2010, ktorým sa stanovujú požiadavky kvality leteckých údajov a leteckých informácií pre jednotné európske nebo.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 13, prílohy I až X.

č. 1206/2011

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1206/2011 z 22. novembra 2011, ktorým sa ustanovujú požiadavky na identifikáciu lietadla pre sledovanie v rámci jednotného európskeho neba.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 11, prílohy I až VII.

č. 1207/2011

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1207/2011 z 22. novembra 2011, ktorým sa ustanovujú požiadavky na výkonnosť a interoperabilitu sledovania pre jednotné európske nebo.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 14, prílohy I až IX.

č. 1079/2012

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1079/2012 zo 16. novembra 2012, ktorým sa ustanovujú požiadavky na kanálový rozstup pri hlasovej komunikácii pre jednotný európsky vzdušný priestor.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 15, prílohy I až V.

Nariadenie SESAR

č. 219/2007

Nariadenie Rady (ES) č. 219/2007 z 27. februára 2007 o založení spoločného podniku na vývoj novej generácie európskeho systému riadenia letovej prevádzky (SESAR),

zmenené:

nariadením Rady (ES) č. 1361/2008 zo 16. decembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 219/2007 o založení spoločného podniku na vývoj novej generácie európskeho systému riadenia letovej prevádzky (SESAR).

Uplatniteľné požiadavky a normy: článok 1 ods. 1 až 2 a ods. 5 až 7, články 2 až 3, článok 4 ods. 1 a príloha.

Preukaz spôsobilosti riadiaceho letovej prevádzky

č. 805/2011

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 805/2011 z 10. augusta 2011, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá udeľovania preukazov spôsobilosti a niektorých osvedčení riadiacich letovej prevádzky podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 32, prílohy I až IV.

Rozhodnutia Komisie

č. 2011/121

Rozhodnutie Komisie 2011/121/EÚ z 21. februára 2011, ktorým sa stanovujú ciele výkonnosti Európskej únie a varovné prahy na poskytovanie letových navigačných služieb v rokoch 2012 až 2014.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 4.

č. 2011/2611 v konečnom znení

Rozhodnutie Komisie K(2011) 2611 v konečnom znení z 20. mája 2011 o výnimkách podľa článku 14 nariadenia Komisie (ES) č. 29/2009.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 3, prílohy I a II.

č. 2011/9074 v konečnom znení

Vykonávacie rozhodnutie Komisie K(2011) 9074 v konečnom znení z 9. decembra 2011 o výnimkách podľa článku 14 nariadenia Komisie (ES) č. 29/2009.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 3, prílohy I a II.

č. 2012/9604 v konečnom znení

Vykonávacie rozhodnutie Komisie C(2012) 9604 final z 19. decembra 2012 o schválení strategického plánu siete pre funkcie siete manažmentu letovej prevádzky Jednotného európskeho neba na obdobie 2012 – 2019.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 3.

C. BEZPEČNOSŤ LETECTVA

č. 216/2008 (základné nariadenie)

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 z 20. februára 2008 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a o zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva, ktorým sa zrušuje smernica Rady 91/670/EHS, nariadenie (ES) č. 1592/2002 a smernica 2004/36/ES,

zmenené:

nariadením Komisie (ES) č. 690/2009 z 30. júla 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a o zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva, ktorým sa zrušuje smernica Rady 91/670/EHS, nariadenie (ES) č. 1592/2002 a smernica 2004/36/ES,

nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1108/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 216/2008 v oblasti letísk, riadenia letovej prevádzky a leteckých navigačných služieb a zrušuje smernica 2006/23/ES,

nariadením Komisie (EÚ) č. 6/2013 z 8. januára 2013, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a o zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva, ktorým sa zrušuje smernica Rady 91/670/EHS, nariadenie (ES) č. 1592/2002 a smernica 2004/36/ES.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 11, články 13 až 16, články 20 až 25, články 54, 55, 68 a prílohy I až VI.

Nariadenie (ES) č. 216/2008 a jeho vykonávacie predpisy sa uplatňujú na Ukrajinu podľa týchto ustanovení:

1. Ukrajina nepoverí agentúru EASA žiadnou zo svojich funkcií súvisiacich s bezpečnosťou, ako sa stanovuje v rámci dohovoru a jeho príloh;
2. Ukrajina podlieha kontrolám dodržiavania noriem, ktoré vykonáva EASA podľa článku 54 nariadenia (ES) č. 216/2008;
3. O uplatňovaní článku 11 nariadenia (ES) č. 216/2008 na osvedčenia vydané Ukrajinou rozhodne spoločný výbor v súlade s ustanoveniami prílohy III k tejto dohode;

4. Článok 11 ods. 1 nariadenia (ES) č. 216/2008 sa neuplatňuje na osvedčenia Ukrajiny vydané v oblastiach letovej prevádzky a letovej spôsobilosti a jej zachovania (vykonávacie nariadenia (EÚ) č. 965/2012, (EÚ) č. 748/2012 a (ES) č. 2042/2003);
5. Európska komisia má na Ukrajine právomoci, ktoré jej boli udelené na rozhodnutia prijaté v súlade s článkom 11 ods. 2, článkom 14 ods. 5 a 7, článkom 24 ods. 5 a článkom 25 ods. 1 nariadenia (ES) č. 216/2008 v oblastiach, kde spoločný výbor prehlási za uplatniteľný článok 11 ods. 1;
6. V oblasti letovej spôsobilosti, kde agentúra EASA nevykonáva žiadne funkcie, môže Ukrajina vydávať osvedčenia, licencie alebo schválenia na základe dohody alebo dojednania, ktoré Ukrajina uzavrela s treťou krajinou.

č. 748/2012

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 748/2012 z 3. augusta 2012 stanovujúce vykonávacie pravidlá osvedčovania letovej spôsobilosti a environmentálneho osvedčovania lietadiel a prislúchajúcich výrobkov, častí a zariadení, ako aj osvedčovania projekčných a výrobných organizácií,

zmenené:

nariadením Komisie (EÚ) č. 7/2013 z 8. januára 2013, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 748/2012 stanovujúce vykonávacie pravidlá osvedčovania letovej spôsobilosti a environmentálneho osvedčovania lietadiel a prislúchajúcich výrobkov, častí a zariadení, ako aj osvedčovania projekčných a výrobných organizácií.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 2, 8 až 10 a príloha.

č. 2042/2003

Nariadenie Komisie (ES) č. 2042/2003 z 20. novembra 2003 o zachovaní letovej spôsobilosti lietadiel a leteckých výrobkov, častí a zariadení a o schvaľovaní organizácií a personálu zapojených do týchto činností,

zmenené:

nariadením Komisie (ES) č. 707/2006 z 8. mája 2006, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2042/2003, pokiaľ ide o povolenia na limitované trvanie a prílohy I a III,

nariadením Komisie (ES) č. 376/2007 z 30. marca 2007, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2042/2003 o zachovaní letovej spôsobilosti lietadiel a leteckých výrobkov, častí a zariadení a o schvaľovaní organizácií a personálu zapojených do týchto činností,

nariadením Komisie (ES) č. 1056/2008 z 27. októbra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2042/2003 o zachovaní letovej spôsobilosti lietadiel a leteckých výrobkov, častí a zariadení a o schvaľovaní organizácií a personálu zapojených do týchto činností,

nariadením Komisie (EÚ) č. 127/2010 z 5. februára 2010, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2042/2003 o zachovaní letovej spôsobilosti lietadiel a leteckých výrobkov, častí a zariadení a o schvaľovaní organizácií a personálu zapojených do týchto činností,

nariadením Komisie (EÚ) č. 962/2010 z 26. októbra 2010, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2042/2003 o zachovaní letovej spôsobilosti lietadiel a leteckých výrobkov, častí a zariadení a o schvaľovaní organizácií a personálu zapojených do týchto činností,

nariadením Komisie (EÚ) č. 1149/2011 z 21. októbra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2042/2003 o zachovaní letovej spôsobilosti lietadiel a leteckých výrobkov, častí a zariadení a o schvaľovaní organizácií a personálu zapojených do týchto činností,

nariadením Komisie (EÚ) č. 593/2012 z 5. júla 2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2042/2003 o zachovaní letovej spôsobilosti lietadiel a leteckých výrobkov, častí a zariadení a o schvaľovaní organizácií a personálu zapojených do týchto činností.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 6, prílohy I až IV.

č. 996/2010

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010 z 20. októbra 2010 o vyšetrovaní a prevencii nehôd a incidentov v civilnom letectve a o zrušení smernice 94/56/ES.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 26, s výnimkou článku 7 ods. 4 a článku 24.

č. 2003/42

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/42/ES z 13. júna 2003 o hlásení udalostí v civilnom letectve.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 11, prílohy I a II.

č. 1321/2007

Nariadenie Komisie (ES) č. 1321/2007 z 12. novembra 2007, ktorým sa stanovujú vykonávacie pravidlá šírenia informácií zainteresovaným stranám o udalostiach v civilnom letectve podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/42/ES.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 4.

č. 1330/2007

Nariadenie Komisie (ES) č. 1330/2007 z 24. septembra 2007, ktorým sa stanovujú vykonávacie pravidlá šírenia informácií zainteresovaným stranám o udalostiach v civilnom letectve podľa článku 7 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/42/ES.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 10, prílohy I až II.

č. 104/2004

Nariadenie Komisie (ES) č. 104/2004 z 22. januára 2004 stanovujúce pravidlá organizácie a zloženia Odvolacej rady Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 7 a príloha.

č. 628/2013

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 628/2013 z 28. júna 2013 o pracovných metódach Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva na vykonávanie kontrol dodržiavania noriem a na monitorovanie uplatňovania ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 a o zrušení nariadenia Komisie (ES) č. 736/2006.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 27.

č. 2111/2005

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005 zo 14. decembra 2005 o vytvorení zoznamu Spoločenstva týkajúceho sa leteckých dopravcov, ktorí podliehajú zákazu vykonávania leteckej dopravy v rámci Spoločenstva, a o informovaní cestujúcich v leteckej doprave o totožnosti prevádzkujúceho leteckého dopravcu, ktorým sa zrušuje článok 9 smernice 2004/36/ES.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 13 a príloha.

č. 473/2006

Nariadenie Komisie (ES) č. 473/2006 z 22. marca 2006, ktorým sa stanovujú implementačné pravidlá pre zoznam leteckých dopravcov Spoločenstva, ktorí podliehajú zákazu vykonávania leteckej dopravy v rámci Spoločenstva, uvedený v kapitole II nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 6, prílohy A až C.

č. 474/2006

Nariadenie Komisie (ES) č. 474/2006 z 22. marca 2006 o vytvorení zoznamu Spoločenstva týkajúceho sa leteckých dopravcov, ktorí podliehajú zákazu vykonávania leteckej dopravy v rámci Spoločenstva, uvedeného v kapitole II nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005,

naposledy zmenené:

vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 659/2013 z 10. júla 2013, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 474/2006 o vytvorení zoznamu Spoločenstva týkajúceho sa leteckých dopravcov, ktorí podliehajú zákazu vykonávania leteckej dopravy v rámci Spoločenstva.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 3, prílohy A až B.

č. 1178/2011

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1178/2011 z 3. novembra 2011, ktorým sa ustanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa posádky civilného letectva podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008,

zmenené:

nariadením Komisie (EÚ) č. 290/2012 z 30. marca 2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 1178/2011, ktorým sa ustanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa posádky civilného letectva podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 11, prílohy I až VII.

č. 965/2012

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 965/2012 z 5. októbra 2012, ktorým sa ustanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa leteckej prevádzky podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008,

zmenené:

nariadením Komisie (EÚ) č. 800/2013 zo 14. augusta 2013, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Komisie (EÚ) č. 965/2012, ktorým sa ustanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa leteckej prevádzky podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 9, prílohy I až VII.

č. 1332/2011

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1332/2011 zo 16. decembra 2011, ktorým sa ustanovujú spoločné požiadavky na využívanie vzdušného priestoru a prevádzkové postupy na vyhýbanie sa zrážkam vo vzduchu.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 4 a príloha.

D. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

č. 2003/96

Smernica Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca Spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny.

Uplatniteľné požiadavky a normy: článok 14 ods. 1 písm. b) a článok 14 ods. 2.

č. 2006/93

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/93/ES z 12. decembra 2006 o regulácii prevádzky lietadiel podľa časti II kapitoly 3 zväzku I prílohy 16 k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve, druhé vydanie (1988).

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 5.

č. 2002/49

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/49/ES z 25. júna 2002, ktorá sa týka posudzovania a riadenia environmentálneho hluku.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 16, prílohy I až VI.

č. 2002/30

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/30/ES z 26. marca 2002 o pravidlách a postupoch zavedenia prevádzkových obmedzení podmienených hlukom na letiskách Spoločenstva.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 15, prílohy I a II.

E. SOCIÁLNE ASPEKTY

č. 1989/391

Smernica Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci,

zmenená:

smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2007/30/ES z 20. júna 2007, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 89/391/EHS, jej samostatné smernice, ako aj smernice Rady 83/477/EHS, 91/383/EHS, 92/29/EHS a 94/33/ES s cieľom zjednodušiť a zracionalizovať správy o vykonávaní v praxi.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 16 a 18 až 19.

č. 2003/88

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času.

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 19, 21 až 24 a 26 až 29.

č. 2000/79

Smernica Rady 2000/79/ES z 27. novembra 2000, ktorá sa týka Európskej dohody o organizácii pracovného času mobilných pracovníkov civilného letectva, ktorú uzavrela Asociácia európskych leteckých spoločností (AEA), Európska federácia pracovníkov v doprave (ETF), Európska asociácia civilných letcov (ECA), Európska asociácia regionálnych leteckých spoločností (ERA) a Asociácia nezávislých leteckých dopravcov (IACA).

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 2 až 3 a príloha.

F. OCHRANA SPOTREBITEĽA

č. 90/314

Smernica Rady 90/314/EHS z 13. júna 1990 o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb.

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 10.

č. 93/13

Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Uplatniteľné ustanovenia: články 1 až 10 a príloha.

Pokiaľ ide o uplatňovanie článku 10, výraz „Komisia“ sa vykladá ako „všetky ostatné zmluvné strany dohody ECAA“.

č. 95/46

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 34.

č. 2027/97

Nariadenie Rady (ES) č. 2027/97 z 9. októbra 1997 o zodpovednosti leteckého dopravcu v prípade nehôd,

zmenené:

nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 889/2002 z 13. mája 2002, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 2027/97 o zodpovednosti leteckého dopravcu v prípade nehôd.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 8.

č. 261/2004

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 17.

č. 1107/2006

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006 z 5. júla 2006 o právach zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou v leteckej doprave.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 16, prílohy I a II.

G. POČÍTAČOVÉ REZERVAČNÉ SYSTÉMY

č. 80/2009

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 80/2009 zo 14. januára 2009 o kódexe správania pri používaní počítačových rezervačných systémov a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 2299/89.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 19 a prílohy.

H. INÉ PRÁVNE PREDPISY

č. 437/2003

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 437/2003 z 27. februára 2003 o štatistických výkazoch týkajúcich sa prepravy cestujúcich, nákladu a pošty v leteckej doprave,

zmenené:

nariadením Komisie (ES) č. 1358/2003 z 31. júla 2003, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 437/2003 o štatistických výkazoch týkajúcich sa prepravy cestujúcich, nákladu a pošty v leteckej doprave a ktorým sa menia a dopĺňajú jeho prílohy I a II,

nariadením Komisie (ES) č. 546/2005 z 8. apríla 2005, ktorým sa upravuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 437/2003, pokiaľ ide o pridelovanie kódov vykazujúceho štátu, a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Komisie (ES) č. 1358/2003, pokiaľ ide o aktualizáciu zoznamu letísk Spoločenstva.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 11, prílohy I a II.

č. 1358/2003

Nariadenie Komisie (ES) č. 1358/2003 z 31. júla 2003, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 437/2003 o štatistických výkazoch týkajúcich sa prepravy cestujúcich, nákladu a pošty v leteckej doprave a ktorým sa menia a dopĺňajú jeho prílohy I a II,

zmenené:

nariadením Komisie (ES) č. 158/2007 zo 16. februára 2007, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1358/2003, pokiaľ ide o zoznam letísk v Spoločenstve.

Uplatniteľné požiadavky a normy: články 1 až 4, prílohy I až III.

DOHODNUTÉ SLUŽBY A URČENÉ TRASY

1. Každá zmluvná strana udeľuje leteckým dopravcom druhej zmluvnej strane práva prevádzkovať letecké dopravné služby na nižšie uvedených trasách:
 - a) v prípade leteckých dopravcov Európskej únie: z ktoréhokoľvek miesta Európskej únie – ktoréhokoľvek medziľahlé body na územiach partnerov európskej susedskej politiky¹, krajín ECAA² alebo krajín uvedených v prílohe V k tejto dohode – na akékoľvek miesto na Ukrajine – body za územím;
 - b) v prípade leteckých dopravcov Ukrajiny: z ktoréhokoľvek miesta na Ukrajine – ktoréhokoľvek medziľahlé body na územiach partnerov európskej susedskej politiky, krajín ECAA alebo krajín uvedených v prílohe V k tejto dohode – na akékoľvek miesto v Európskej únii;

¹ Pod pojmom „partneri európskej susedskej politiky“ sa v tomto kontexte rozumie Alžírsko, Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Egypt, Gruzínsko, Izrael, Jordánsko, Libanon, Líbya, Maroko, Palestína, Sýria, Tunisko a Moldavská republika, to znamená, že tu nie je zahrnutá Ukrajina.

² „Krajiny ECAA“ sú zmluvnými stranami multilaterálnej dohody, ktorou sa stanovuje Spoločný európsky letecký priestor, a ktorými sú: členské štáty Európskej únie, Albánska republika, Bosna a Hercegovina, bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko, Islandská republika, Republika Čierna Hora, Nórske kráľovstvo, Srbská republika a Kosovo (Týmto označením nie sú dotknuté pozície týkajúce sa štatútu, pričom označenie je v súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady OSN 1244 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova).

Existujúce a nové práva, vrátane práv na zabezpečovanie leteckej dopravy do bodov za územím na základe dvojstranných dohôd alebo iných dojednaní medzi Ukrajinou a členskými štátmi EÚ, ktoré nie sú predmetom tejto dohody, sa môžu uplatňovať a schvaľovať, pokiaľ nedochádza k diskriminácii medzi leteckými dopravcami na základe štátnej príslušnosti;

c) leteckí dopravcovia Európskej únie majú nárok aj na vykonávanie služieb leteckej dopravy medzi letiskami na Ukrajine bez ohľadu na to, či takéto služby leteckej dopravy začínajú alebo končia v rámci EÚ.

2. Služby prevádzkované v súlade s odsekom 1 písm. a) a b) tejto prílohy sa začínajú alebo končia v prípade ukrajinských leteckých dopravcov na území Ukrajiny a v prípade leteckých dopravcov Európskej únie na území Európskej únie.

3. Leteckí dopravcovia oboch zmluvných strán môžu pri ktoromkoľvek lete alebo pri všetkých letoch a podľa vlastného uváženia:

a) vykonávať lety v ktoromkoľvek smere alebo oboch smeroch;

b) kombinovať rôzne čísla letov v rámci letu jedného lietadla;

c) zabezpečovať leteckú dopravu do medziľahlých bodov a bodov za územiami, ako sa uvádza v odseku 1 písm. a) a b) tejto prílohy, a do bodov na územiach zmluvných strán v akejkoľvek kombinácii a akomkoľvek poradí;

d) vynechať pristátie v ktoromkoľvek mieste alebo miestach;

- e) presunúť prepravu z ktoréhokoľvek zo svojich lietadiel na ktorékoľvek iné svoje lietadlo na ktoromkoľvek mieste;
 - f) robiť medzipristátia v ktorýchkoľvek bodoch na území alebo mimo územia jednej alebo druhej zmluvnej strany;
 - g) vykonávať tranzitnú dopravu cez územie druhej zmluvnej strany a
 - h) kombinovať rôzne účely prepravy tým istým lietadlom bez ohľadu na to, kde sa táto preprava začína.
4. Každá zmluvná strana umožní každému leteckému dopravcovi, aby si určil počet letov a kapacity medzinárodnej leteckej dopravy, ktorú ponúka na základe komerčných hľadísk na danom trhu. V súlade s týmto právom žiadna zmluvná strana jednostranne neobmedzí objem dopravy, počet alebo pravidelnosť letov ani typ alebo typy lietadiel používaných na prevádzku leteckými dopravcami druhej zmluvnej strany, s výnimkou colných, technických, prevádzkových dôvodov, dôvodov ochrany životného prostredia, ochrany zdravia alebo uplatňovania článku 26 tejto dohody.
5. Leteckí dopravcovia každej zmluvnej strany môžu zabezpečovať leteckú dopravu, a to aj v rámci dohody o spoločnom označovaní liniek, z ktoréhokoľvek miesta v tretej krajine, ktoré nie je zahrnuté do určených trás, pokiaľ nevykonávajú piatu slobodu.
6. Táto príloha podlieha prechodným ustanoveniam uvedeným v prílohe III k tejto dohode a súvisiacemu rozšíreniu práv.
-

PRECHODNÉ USTANOVENIA

ODDIEL 1

PRECHODNÉ OBDOBIA

1. Prechod Ukrajiny na účinné vykonávanie všetkých ustanovení a podmienok, ktoré vyplývajú z tejto dohody, sa realizuje prostredníctvom dvoch prechodných období.
2. Takýto prechod podlieha posúdeniu a kontrolám dodržiavania noriem, ktoré vykoná Európska komisia a EASA, ako aj rozhodnutiu spoločného výboru, ako sa stanovuje v článku 33 tejto dohody.

ODDIEL 2

ŠPECIFIKÁCIE UPLATNITEĽNÉ POČAS PRVÉHO PRECHODNÉHO OBDOBIA

1. Počas prvého prechodného obdobia:

- a) leteckým dopravcom Európskej únie a leteckým dopravcom s licenciou vydanou Ukrajinou sa umožní vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi akýmkoľvek miestom v Európskej únii a akýmkoľvek miestom na Ukrajine;
- b) pod podmienkou posúdenia týkajúceho sa vykonávania príslušných požiadaviek a noriem Európskej únie Ukrajinou a po informovaní spoločného výboru sa Ukrajina zapojí ako pozorovateľ do činnosti výboru zriadeného na základe nariadenia (EHS) č. 95/93 o spoločných pravidlách pridelovania prevádzkových intervalov na letiskách Spoločenstva a
- c) článok 22 ods. 5 písm. c) tejto dohody sa neuplatňuje.

2. Podmienky uplatniteľné na prechod do druhého prechodného obdobia zahŕňajú v prípade Ukrajiny:

a) začlenenie do vnútroštátnych predpisov a vykonávanie uplatniteľných požiadaviek a noriem:

- nariadenia (ES) č. 216/2008 (o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a o zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva),
- nariadenia (EÚ) č. 748/2012 (stanovujúceho vykonávacie pravidlá osvedčovania letovej spôsobilosti a environmentálneho osvedčovania lietadiel a prislúchajúcich výrobkov, častí a zariadení, ako aj osvedčovania projekčných a výrobných organizácií),
- nariadenia (ES) č. 2042/2003 (o zachovaní letovej spôsobilosti lietadiel a leteckých výrobkov, častí a zariadení a o schvaľovaní organizácií a personálu zapojených do týchto činností) v znení zmien,
- nariadenia (EÚ) č. 965/2012 (ktorým sa ustanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa leteckej prevádzky),
- nariadenia (EÚ) č. 1178/2011 (ktorým sa ustanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa posádky civilného letectva),

- nariadenia (EÚ) č. 996/2010 (o vyšetrovaní a prevencii nehôd a incidentov);
- smernice 2009/12/ES (o letiskových poplatkoch),
- smernice 96/67/ES (o prístupe k trhu služieb pozemnej obsluhy na letiskách Spoločenstva),
- nariadenia (EHS) č. 95/93 (o spoločných pravidlách prideľovania prevádzkových intervalov),
- smernice 2000/79/ES (ktorá sa týka Európskej dohody o organizácii pracovného času mobilných pracovníkov civilného letectva),
- kapitoly IV nariadenia (ES) č. 1008/2008 (o prevádzke leteckých dopravných služieb),
- nariadenia (ES) č. 785/2004 (o požiadavkách na poistenie leteckých dopravcov a prevádzkovateľov lietadiel),
- nariadenia (EHS) č. 80/2009 (o počítačových rezervačných systémoch),
- nariadenia (ES) č. 2027/97 (o zodpovednosti leteckého dopravcu v prípade nehôd),

- nariadenia (ES) č. 261/2004 (o spoločných pravidlách systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov),
- nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004 z 10. marca 2004, ktorým sa stanovuje rámec na vytvorenie jednotného európskeho neba (rámcové nariadenie),
- nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 550/2004 z 10. marca 2004 o poskytovaní letových navigačných služieb v jednotnom európskom nebi (nariadenie o poskytovaní služieb),
- nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 551/2004 z 10. marca 2004 o organizácii a využívaní vzdušného priestoru v jednotnom európskom nebi (nariadenie o vzdušnom priestore),
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 z 10. marca 2004 o interoperabilite siete manažmentu letovej prevádzky v Európe (nariadenie o interoperabilite),
- nariadenia Európskej komisie (EÚ) č. 691/2010 z 29. júla 2010, ktorým sa stanovuje systém výkonnosti letových navigačných služieb a sieťových funkcií a mení a dopĺňa nariadenie Komisie (ES) č. 2096/2005, ktorým sa ustanovujú spoločné požiadavky na poskytovanie leteckých navigačných služieb,

- nariadenia Európskej komisie (ES) č. 1794/2006 zo 6. decembra 2006, ktorým sa stanovuje spoločný systém spoplatňovania leteckých navigačných služieb,
- nariadenia Európskej komisie (EÚ) č. 1034/2011 zo 17. októbra 2011 o dohľade nad bezpečnosťou v manažmente letovej prevádzky a letových navigačných službách, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 691/2010,
- nariadenia Európskej komisie (ES) č. 2150/2005 z 23. decembra 2005, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá pružného využívania vzdušného priestoru a
- nariadenia Európskej komisie (EÚ) č. 255/2010 z 25. marca 2010, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá manažmentu toku letovej prevádzky,

tak ako sú uvedené vrátane ich zmien v prílohe I k tejto dohode;

- b) uplatňovanie prevádzkových licenčných pravidiel, ktoré sú v podstate rovnocenné pravidlám uvedeným v kapitole II nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Európskej únii a
- c) pokiaľ ide o bezpečnostnú ochranu letectva, uplatňovanie ustanovení dokumentu 30 časti II ECAC v znení jeho posledných uplatniteľných zmien.

ODDIEL 3

ŠPECIFIKÁCIE UPLATNITEĽNÉ POČAS DRUHÉHO PRECHODNÉHO OBDOBIA

1. Po rozhodnutí spoločného výboru v súlade s článkom 33 tejto dohody, ktorým sa potvrdzuje, že Ukrajina spĺňa všetky podmienky uvedené v oddiele 2 ods. 2 tejto prílohy:
 - a) príslušné osvedčenia vydané Ukrajinou, ktoré sú uvedené v prílohe IV oddiele 1 k tejto dohode, uznávajú členské štáty EÚ v súlade s podmienkami uvedenými v rozhodnutí spoločného výboru a podľa článku 11 nariadenia (ES) č. 216/2008;
 - b) článok 22 ods. 5 písm. c) tejto dohody sa uplatňuje a
 - c) pod podmienkou posúdenia týkajúceho sa vykonávania príslušných požiadaviek a noriem Európskej únie Ukrajinou a po informovaní spoločného výboru sa Ukrajina zapojí ako pozorovateľ do činnosti výboru zriadeného na základe nariadenia (ES) č. 2111/2005 o vytvorení zoznamu Spoločenstva týkajúceho sa leteckých dopravcov, ktorí podliehajú zákazu vykonávania leteckej dopravy v rámci Spoločenstva.

2. Podmienky uplatniteľné na prechod k úplnému vykonávaniu tejto dohody zahŕňajú v prípade Ukrajiny:

- a) začlenenie do vnútroštátnych predpisov a vykonávanie uplatniteľných požiadaviek a noriem aktov Európskej únie uvedených v prílohe I k tejto dohode a
- b) organizáciu vzdušného priestoru, za ktorý zodpovedá, v súlade s požiadavkami EÚ uplatniteľnými na stanovenie funkčných blokov vzdušného priestoru.

ODDIEL 4

ÚPLNÉ VYKONÁVANIE TEJTO DOHODY

Po rozhodnutí spoločného výboru v súlade s článkom 33 tejto dohody, ktorým sa potvrdzuje, že Ukrajina spĺňa všetky podmienky uvedené v oddiele 3 ods. 2 tejto prílohy, sa uplatňujú tieto ustanovenia:

1. Okrem prepravných práv stanovených v oddiele 2 ods. 1 tejto prílohy:

- a) sa leteckým dopravcom Európskej únie umožní vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi miestami na Ukrajine, medziľahlými bodmi v krajinách Európskej susedskej politiky a krajinách ECAA, ako aj bodmi v krajinách uvedených v prílohe V k tejto dohode a bodmi za územiami, ak je príslušný let súčasťou služby, ktorá obsluhuje niektoré miesto v členskom štáte.

Leteckým dopravcom Európskej únie sa umožní vykonávať aj neobmedzené prepravné práva medzi miestami na Ukrajine bez ohľadu na to, či takéto služby leteckej dopravy začínajú alebo končia v rámci EÚ a

- b) leteckým dopravcom Európskej únie sa umožní vykonávať neobmedzené prepravné práva medzi akýmkoľvek miestom v Európskej únii, medziľahlými bodmi v krajinách Európskej susedskej politiky a krajinách ECAA, ako aj miestami v krajinách uvedených v prílohe V k tejto dohode, ak je príslušný let súčasťou služby, ktorá obsluhuje niektoré miesto na Ukrajine.

- 2. Všetky príslušné osvedčenia uvedené v prílohe IV oddiele 2 k tejto dohode vydané Ukrajinou členské štáty EÚ uznávajú v súlade s podmienkami stanovenými v týchto ustanoveniach.

ZOZNAM OSVEDČENÍ UVEDENÝCH V PRÍLOHE III K TEJTO DOHODE

1. Posádky lietadiel

Licencie pilotov (vydávanie, zachovanie, zmeny, obmedzenie, pozastavenie platnosti alebo zrušenie licencií) [nariadenia (ES) č. 216/2008, (EÚ) č. 1178/2011, (EÚ) č. 290/2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 1178/2011].

Osvedčovanie osôb zodpovedných za poskytovanie leteckého výcviku alebo výcviku simulácie letu, ako aj posudzovania zručností pilotov [nariadenia (ES) č. 216/2008, (EÚ) č. 1178/2011, (EÚ) č. 290/2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 1178/2011].

Potvrdenia pre palubných sprievodcov (vydávanie, zachovanie, zmeny, obmedzenie, pozastavenie platnosti alebo zrušenie potvrdení pre palubných sprievodcov) [nariadenia (ES) č. 216/2008, (EÚ) č. 1178/2011, (EÚ) č. 290/2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 1178/2011].

Osvedčenia zdravotnej spôsobilosti pilotov (vydávanie, zachovanie, zmeny, obmedzenie, pozastavenie platnosti alebo zrušenie) [nariadenia (ES) č. 216/2008, (EÚ) č. 1178/2011, (EÚ) č. 290/2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 1178/2011].

Osvedčovanie poverených lekárov, ako aj podmienky, za ktorých môžu všeobecní praktickí lekári pôsobiť ako poverení lekári [nariadenia (ES) č. 216/2008, (EÚ) č. 1178/2011, (EÚ) č. 290/2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 1178/2011].

Pravidelné posudzovanie zdravotnej spôsobilosti členov posádky, kvalifikácia osôb zodpovedných za posudzovanie [nariadenia (ES) č. 216/2008, (EÚ) č. 1178/2011, (EÚ) č. 290/2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 1178/2011].

Podmienky vydania, zachovania, zmeny, obmedzenia, pozastavenia platnosti alebo zrušenia osvedčení výcvikových organizácií pre pilotov [nariadenia (ES) č. 216/2008, (EÚ) č. 1178/2011, (EÚ) č. 290/2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 1178/2011].

Podmienky vydania, zachovania, zmeny, obmedzenia, pozastavenia platnosti alebo zrušenia osvedčení poverených zdravotníckych zariadení, ktoré sa podieľajú na kvalifikovaní a posudzovaní zdravotnej spôsobilosti posádok lietadiel civilného letectva [nariadenia (ES) č. 216/2008, (EÚ) č. 1178/2011, (EÚ) č. 290/2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 1178/2011].

Osvedčovanie výcvikových zariadení na simuláciu letu a požiadavky na organizácie, ktoré prevádzkujú a používajú tieto zariadenia [nariadenia (ES) č. 216/2008, (EÚ) č. 1178/2011, (EÚ) č. 290/2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 1178/2011].

2. Manažment letovej prevádzky a letecké navigačné služby

Osvedčenia poskytovateľov letových prevádzkových služieb [nariadenia (ES) č. 216/2008, (EÚ) č. 1034/2011, (EÚ) č. 1035/2011 príloha II Špecifické požiadavky na poskytovanie letových prevádzkových služieb].

Osvedčenia poskytovateľov meteorologických služieb [nariadenia (ES) č. 216/2008, (EÚ) č. 1034/2011, (EÚ) č. 1035/2011 príloha III Špecifické požiadavky na poskytovanie meteorologických služieb].

Osvedčenia poskytovateľov leteckých informačných služieb [nariadenia (ES) č. 216/2008, (EÚ) č. 1034/2011, (EÚ) č. 1035/2011 príloha IV Špecifické požiadavky na poskytovanie leteckých informačných služieb].

Osvedčenia poskytovateľov spojovacích, navigačných alebo sledovacích služieb [nariadenia (ES) č. 216/2008, (EÚ) č. 1034/2011, (EÚ) č. 1035/2011 príloha V Špecifické požiadavky na poskytovanie spojovacích, navigačných a sledovacích služieb].

Preukazy spôsobilosti riadiacich letovej prevádzky (ATCO) a študentov riadiacich letovej prevádzky (vydanie, pozastavenie platnosti alebo zrušenie) a súvisiacich kvalifikačných kategórií, doložiek [nariadenia (ES) č. 216/2008, (EÚ) č. 805/2011].

Osvedčenia zdravotnej spôsobilosti riadiacich letovej prevádzky [nariadenia (ES) č. 216/2008, (EÚ) č. 805/2011].

Osvedčenia výcvikových organizácií pre riadiacich letovej prevádzky (ATCO) (platnosť, predĺženie platnosti, obnovenia platnosti a používanie) [nariadenia (EÚ) č. 216/2008, (EÚ) č. 805/2011].

ZOZNAM INÝCH ŠTÁTOV UVEDENÝCH
V ČLÁNKOCH 17, 19 A 22 TEJTO DOHODY A
V PRÍLOHE II A III K TEJTO DOHODE

1. Islandská republika (podľa Dohody o Európskom hospodárskom priestore);
 2. Lichtenštajnské kniežatstvo (podľa Dohody o Európskom hospodárskom priestore);
 3. Nórske kráľovstvo (podľa Dohody o Európskom hospodárskom priestore) a
 4. Švajčiarska konfederácia (podľa Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o leteckej doprave).
-

PROCESNÉ PRAVIDLÁ

Táto dohoda sa uplatňuje v súlade s procesnými pravidlami, ktoré sú tu uvedené:

1. ÚČASŤ UKRAJINY VO VÝBOROCH

Ak sa podľa tejto dohody Ukrajina zúčastňuje vo výbore zriadenom príslušnými aktmi Európskej únie, získa štatút pozorovateľa a je vystavená všetkým príslušným diskusiám a vyzvaná, aby sa zapojila do diskusií, v súlade s jeho rokovacím poriadkom, je však vylúčená zo zasadnutí, na ktorých sa hlasuje.

Pokiaľ ide o oblasť manažmentu letovej prevádzky na účely vykonávania príslušných právnych predpisov o jednotnom európskom nebi, Ukrajina sa zapojí aj do prác všetkých subjektov zriadených Európskou komisiou, ako je poradný orgán odvetvia (Industry Consultation Body – ICB) a manažér siete (NM).

2. ZÍSKANIE ŠTATÚTU POZOROVATEĽA V EASA

Štatút pozorovateľa v EASA oprávňuje Ukrajinu, aby sa zúčastňovala na prácach technických skupín, ako aj subjektov EASA otvorených pre členské štáty EÚ a iné partnerské krajiny európskej susedskej politiky, za podmienok stanovených pre takúto účasť. Štatút pozorovateľa sa nevzťahuje na hlasovacie právo. Tento štatút sa nezíska, pokiaľ ide o správnu radu agentúry EASA.

3. SPOLUPRÁCA A VÝMENA INFORMÁCIÍ

Na uľahčenie výkonu príslušných právomocí príslušných orgánov zmluvných strán si takéto orgány na požiadanie vzájomne vymenia všetky informácie potrebné na riadne fungovanie tejto dohody.

4. ODKAZ NA JAZYKY

Zmluvné strany sú oprávnené používať pri postupoch stanovených v rámci tejto dohody akýkoľvek úradný jazyk inštitúcií Európskej únie alebo ukrajinský jazyk. Zmluvné strany si však uvedomujú, že použitie angličtiny tieto konania zjednoduší. Ak sa v úradnom dokumente použije jazyk, ktorý nie je úradným jazykom inštitúcií Európskej únie, predloží sa zároveň aj preklad do úradného jazyka inštitúcií Európskej únie, pričom sa zohľadní ustanovenie predchádzajúcej vety. Ak zmluvná strana použije v ústnom konaní jazyk, ktorý nie je úradným jazykom inštitúcií Európskej únie, zabezpečí táto zmluvná strana aj simultánne tlmočenie do angličtiny.

KRITÉRIÁ UVEDENÉ V ČLÁNKU 26 ODS. 4 TEJTO DOHODY

1. Je zlučiteľná s riadnym fungovaním tejto dohody:
 - a) pomoc sociálnej povahy poskytovaná jednotlivým spotrebiteľom za predpokladu, že sa poskytuje bez diskriminácie vo vzťahu k pôvodu príslušných služieb a
 - b) pomoc poskytovaná s cieľom odstrániť škody spôsobených prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami.
2. Okrem toho môže byť považovaná za zlučiteľnú s riadnym fungovaním tejto dohody:
 - a) pomoc na podporu hospodárskeho rozvoja oblastí s mimoriadne nízkou životnou úrovňou alebo s mimoriadne vysokou nezamestnanosťou;
 - b) pomoc na uľahčenie rozvoja určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, kde táto pomoc nemá nepriaznivý vplyv na obchodné operácie leteckých dopravcov v záujme zmluvných strán a
 - c) pomoc na dosiahnutie cieľov, ktoré umožňujú nariadenia EÚ o horizontálnych skupinových výnimkách a pravidlá upravujúce horizontálnu a odvetvovú štátnu pomoc, ak sa táto pomoc poskytuje v súlade s podmienkami týchto nariadení a pravidlami.